

LATVIJAS UNIVERSITĀTE  
JURIDISKĀ FAKULTĀTE  
CIVILTIESISKO ZINĀTŅU KATEDRA

**RŪPNIECISKĀ ĪPAŠUMA APELĀCIJAS PADOMES  
LĒMUMI, TO APSTRĪDĒŠANA UN PĀRSŪDZĒŠANA**

MAGISTRA DARBS

Autors: **Juris Steņins**  
Studenta apliecības Nr.: js17059  
Darba vadītājs: Lekt., Mag.iur. Agris Bitāns

RĪGA 2022

## ANOTĀCIJA

Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padome ir iestāde, kura pieņem lēmumus par rūpnieciskā īpašuma objektu spēkā esamību Latvijā un par citiem ar rūpnieciskā īpašuma tiesībām saistītiem jautājumiem. Praksē ir saskatāmas problēmas, kuras saistītas ar šīs iestādes lēmumu apstrīdēšanas kārtību un pārsūdzēšanas kārtības neesamību. Šo problēmu dēļ tiek kavēta efektīva rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzība, judikatūras attīstība, kā arī veidojas situācija, kurā iestādes lēmumi paliek bez tiesas kontroles un nenotiek iespējamo iestādes kļūdu izvērtēšana. Pēc tiesiskajā regulējumā un praksē saskatāmo problēmu apkopošanas šajā darbā tika piedāvāti konkrēti grozījumi Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likumā un Civilprocesa likumā, lai uzlabotu iestādes lēmumu pārskatīšanas kārtību un veicinātu rūpnieciskā īpašuma tiesību attīstību Latvijā.

**Atslēgvārdi:** Rūpnieciskā īpašuma tiesības – Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padome – Lēmumu apstrīdēšana un pārsūdzēšana – Civilprocess – Kvazitiesa

## ANNOTATION

The Industrial Property Board of Appeals makes decisions on issues related to industrial property rights in Latvia. In practice, there are problems with the procedure for contesting the decisions of this institution and the lack of an appeal procedure. These problems hinder the effective protection of industrial property rights, the development of case law and create a situation, in which the decisions of the institution are left without judicial control and the possible errors of the institution are not assessed. After summarizing the problems in the legal framework and practice, specific amendments to the Industrial Property Institutions and Procedures Law and the Civil Procedure Law were proposed to improve the procedure for reviewing the institution's decisions and to promote the development of industrial property rights in Latvia.

**Keywords:** Industrial property rights – The Industrial Property Board of Appeals - Contesting and appealing of decisions - Civil proceedings – Quasi-judicial body

## SATURS

IEVADS .....	5
1. RŪPNIECISKĀ ĪPAŠUMA APELĀCIJAS PADOME UN TĀS LĒMUMI.....	7
1.1. Rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzības iestādes pirms Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes izveidošanas.....	7
1.2. Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes izveidošana .....	13
1.3. Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmumi.....	15
2. RŪPNIECISKĀ ĪPAŠUMA APELĀCIJAS PADOMEI LĪDZĪGU IESTĀŽU LĒMUMI.	23
2.1. Latvijas iestādes, starptautisko un Eiropas Savienības organizāciju iestādes .....	23
2.2. Eiropas Savienības dalībvalstu iestādes .....	26
2.3. Citu valstu iestādes .....	28
3. NEPIECIEŠAMIE UZLABOJMI TIESISKAJĀ REGULĒJUMĀ .....	33
3.1. Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmumu apstrīdēšana un pārsūdzēšana .....	33
3.2. Lietu izskatīšana tiesā.....	39
3.3. Atcelšanas procedūrā pieņemto lēmumu izskatīšana, apstrīdēšana un pārsūdzēšana ...	44
KOPSAVILKUMS.....	48
IZMANTOTIE AVOTI .....	54

## IEVADS

Rūpnieciskā īpašuma objekti ir kļuvuši par neatņemamu uzņēmējdarbības sastāvdaļu Latvijā un gandrīz katrā citā pasaules valstī. Latvijas un ārzemju uzņēmēji aktīvi reģistrē preču zīmes un dizainparaugus, iegūst patentus uz saviem izgudrojumiem, kā arī aizsargā savas rūpnieciskā īpašuma tiesības Latvijā, izmantojot Latvijas Republikas Patentu valdes un Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes sniegtos pakalpojumus. Ar nozīmīgu starptautisko un Eiropas Savienības tiesību ietekmi un rūpnieciskā īpašuma jomā praktizējošo juristu, profesionālo patentpilnvarnieku un citu šajā jomā strādājošu personu ieguldīto darbu Latvijā ir izdevies izveidot efektīvi strādājošu un starptautiski atzītu rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzības sistēmu.

Tomēr šajā sistēmā ir saskatāmas arī nepilnības, kuras kavē veiksmīgu rūpnieciskā īpašuma tiesību turpmāku attīstību. Daļa no šīm nepilnībām ir atrodama kārtībā, kādā Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmumi tiek apstrīdēti, un kārtībā, kādā procesa dalībnieki var vērsties tiesā par iestādes izskatīto lietu. Nepilnības ir saskatāmas tiesiskajā regulējumā, konkrēti, Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likumā un Civilprocesa likumā, kuri šobrīd nosaka kārtību, saskaņā ar kuru Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmumi nav pārsūdzami, bet daļa no tiem ir apstrīdami pašā iestādē, turklāt strīdi par iestādē iepriekš izskatītām lietām netiek skatīti Augstākajā tiesā, kā pēdējo instanci likumos izvēloties Rīgas apgabaltiesu. Praksē šādas tiesiskā regulējuma problēmas izpaužas kā iestādes lēmumu kontroles mehānisma neesamība un judikatūras attīstības palēnināšana.

Ņemot vērā augstāk minēto, kā šī darba mērķis tika noteikta Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmumu tiesiskā regulējuma aktuālo problēmu noteikšana un tiesiskā regulējuma pilnveidošana, piedāvājot grozījumus Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likumā un Civilprocesa likumā. Darbā tika izvirzīti šādi uzdevumi: analizēt Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes izveidošanas vēsturi un līdzīgu iestāžu lēmumu apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas kārtību; analizēt un salīdzināt citu Latvijas, starptautisku un citu valstu pēc funkcijām līdzīgu iestāžu lēmumu apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas kārtību; noteikt galvenās problēmas tiesiskajā regulējumā un piedāvāt iespējamus grozījumus tiesību normās, ar kurām tiek regulēta Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmumu apstrīdēšanas kārtība un kārtība, kādā persona var vērsties tiesā par iestādē iepriekš izskatītu strīdu.

Izmantojot vēsturiskos un šobrīd spēkā esošos tiesību aktus, publikācijas, tiesību literatūru un pielietojot vēsturisko, salīdzinošo un analizēšanas zinātniski pētniecisko metodi, darba 1. nodaļā tika pētīta Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes izveidošanas vēsture un

Latvijas teritorijā iepriekš izveidotās līdzīgās iestādes, kā arī šī brīža iestādes lēmumu tiesiskais regulējums, nosakot un izceļot tā aktuālās problēmas. Izmantojot starptautiskos, Eiropas Savienības, Latvijas un citu valstu tiesību aktus un pielietojot salīdzinošo zinātniski pētniecisko metodi, darba 2. nodaļā tika salīdzinātas starptautisko, Eiropas Savienības, Latvijas un citu valstu iestāžu lēmumu apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas kārtības, ņemot vērā problēmas Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmumu tiesiskajā regulējumā. Bet darba 3. nodaļā, izmantojot tiesību literatūru, Eiropas Savienības un Latvijas likumus, tika piedāvāti grozījumi un papildinājumi Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likumā un Civilprocesa likumā, labojot iepriekš apkopotās problēmas.

# 1. RŪPNIECISKĀ ĪPAŠUMA APELĀCIJAS PADOME UN TĀS LĒMUMI

## 1.1. Rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzības iestādes pirms Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes izveidošanas

Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padome (turpmāk – RĪAP) savu darbu sākusī salīdzinoši nesen – tikai 2016. gada 18. jūlijā<sup>1</sup>, iezīmējot jaunu posmu rūpnieciskā īpašuma aizsardzības tiesiskajā kārtībā Latvijā, kurš turpinās arī šobrīd. Saskaņā ar Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma<sup>2</sup> 18. panta pirmo daļu un 20. panta pirmo daļu RĪAP ir koleģiāla lēmēj institūcija, kas izskata ārpustiesas strīdus: 1) par Patentu valdes lēmumu, kurš pieņemts reģistrācijas vai pēcreģistrācijas procedūrā un par kuru iesniegts apelācijas iesniegums (apelāciju lietas); 2) par rūpnieciskā īpašuma objekta reģistrāciju, pret kuru iesniegts trešās personas iebilduma iesniegums (iebildumu lietas). Izskatot ārpustiesas strīdu, RĪAP var pieņemt lēmumus, ar kuriem strīdu neizšķir pēc būtības, un lēmumus, ar kuriem strīdu izšķir pēc būtības.

Pirms RĪAP lēmumu tiesiskā regulējuma analizēšanas ir svarīgi izpētīt RĪAP izveidošanas vēsturi, lai saprastu, kādu iemeslu dēļ un ar kādu mērķi tika izveidota šī iestāde. Pētot avotus par laiku pirms Latvijas Republikas neatkarības atgūšanas, ir atrodamas tādas iestādes, kuras izskatīja ārpustiesas strīdus starp rūpnieciskā īpašuma objekta īpašnieku un iestādi, kura lemj par rūpnieciskā īpašuma objekta reģistrācijas un pēcreģistrācijas procedūrām, tomēr ir grūti atrast tādu iestādi, kura izskatītu ārpustiesas strīdus gan starp iepriekš minētajām pusēm, gan starp rūpnieciskā īpašuma objektu īpašniekiem (pieteicējiem).

19. gadsimta otrajā pusē Eiropā arvien straujāk attīstījās rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzība, par to liecina ne tikai rūpniecības straujā attīstība, bet arī Eiropas valstīs pieņemtie rūpnieciskā īpašuma tiesības regulējošie nacionālie likumi<sup>3</sup>, starp valstīm noslēgtie starptautiskie līgumi, piemēram, 1883. gada 20. marta Parīzes Konvencija par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību<sup>4</sup> un 1891. gada Madrides Nolīgums par preču zīmju starptautisko reģistrāciju<sup>5</sup>. Tieši šo iemeslu dēļ autors sāka vēstures pētīšanu no 19. gadsimta vidus, kad ir

---

<sup>1</sup> Par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes priekšsēdētāja un locekļu iecelšanu amatā. Ministru kabineta 2016. gada 6. jūlija rīkojums Nr. 379. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/283377-par-rupnieciska-ipasuma-apelācijas-padomes-priekssedetaja-un-locekļu-iecelsanu-amata> [aplūkots 27.02.2022.]

Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes nolikums: Ministru kabineta 2016. gada 28. jūnija noteikumi Nr. 413 [28.06.2016. red.]

<sup>2</sup> Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likums: LV likums. Pieņemts 18.06.2015. [27.02.2022. red.]

<sup>3</sup> Городев О.А. Право на средства индивидуализации: товарные знаки, знаки обслуживания, наименования мест происхождения товаров, фирменные наименования, коммерческие обозначения. Москва: Волтерс Клувер, 2006, стр. 15

<sup>4</sup> Parīzes Konvencija par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību. Parakstīta Parīzē 20.03.1883. [27.02.2022. red.]

<sup>5</sup> Madrides Nolīgums par preču zīmju starptautisko reģistrāciju. Parakstīts Madridē 14.04.1891. [27.02.2022. red.]

redzams rūpnieciskā īpašuma tiesību uzplaukums gan pasaulē, gan Latvijas teritorijā. Šajā laikā mūsdienu Latvijas teritorija ietilpa Krievijas Impērijā, kurā līdzīgi kā citviet pasaulē 19. gs. arī pastāvēja rūpnieciskā īpašuma objektu aizsardzības sistēma, kā arī tika izveidotas iestādes, kuras nodrošināja rūpnieciskā īpašuma objektu reģistrāciju (lai arī tās bija decentralizētas, un “patentu valde” kā vienota iestāde nepastāvēja).<sup>6</sup> Pēc Krievijas Impērijas rūpnieciskā īpašuma aizsardzības iestāžu funkciju apraksta jāsecina, ka pat gadījumos, kad kādas iestādes lēmumu bija iespējams apstrīdēt, tas parasti notika tajā pašā iestādē vai augstākā iestādē (ministrijā vai tās struktūrvienībā) un gala lēmumi nebija pārsūdzami, bet strīdi starp rūpnieciskā īpašuma objektu īpašniekiem tika risināti tiesā, nevis iestādē.<sup>7</sup>

Pēc Latvijas Republikas dibināšanas kā pamats rūpnieciskā īpašuma aizsardzības tiesiskajai bāzei tika pieņemta bijušās Krievijas impērijas 1896. gada 26. februāra Rūpniecības nolikuma II daļas 4. nodaļa “Par privilēģijām uz izgudrojumiem un pārlabojumiem” 1913. gada redakcijā<sup>8</sup>, kas Latvijā bija spēkā saskaņā ar 1919. gadā likuma kārtībā izdotajiem “Pārgrozījumiem noteikumos par izgudrojumu, modeļu, un preču nozīmju aizsardzības apliecību un patentu izdošanas kārtību”<sup>9</sup>. Jau 1920. gadā tika izveidota un uz pirmo sēdi sanāca Patentu valde.<sup>10</sup> Latvijā strauji tika attīstīta rūpnieciskā īpašuma aizsardzības sistēma, tās attīstība turpinājās līdz pat PSRS okupācijai. No 1922. gada līdz 1940. gadam Patentu valdē tika reģistrētas vismaz 9964 preču zīmes un piešķirti 2944 patenti.<sup>11</sup> Lēmumus par preču zīmju reģistrāciju, aizsardzības apliecību un patentu piešķiršanu pieņēma Patentu valde, bet par tās lēmumiem pieteicējs varēja sūdzēties no Patentu valdes neatkarīgajā Tehniskajā komitejā, kura tāpat kā RĪAP lēmumus pieņēma koleģiāli. Tomēr Tehniskā komiteja neizskatīja strīdus par tiesībām uz konkrētu rūpnieciskā īpašuma objektu, kuri radušies starp rūpnieciskā īpašuma objektu īpašniekiem (pieteicējiem), šādus strīdus rūpnieciskā īpašuma objektu īpašnieki varēja

---

<sup>6</sup> Колесников А. П. «Патентные» учреждения в Российской империи. Москва: ОАО ИНИЦ «ПАТЕНТ», 2010, стр. 55-58

<sup>7</sup> Колесников А. П. Проблемы развития изобретательства и охраны интеллектуальной собственности в Российской империи. Москва: ОАО ИНИЦ «ПАТЕНТ», 2009, стр. 197, 223-238, 246-248, 267-270; Указ Государственного совета от 26 февраля 1896 года «По проекту прав о товарных знаках» [Valsts padomes 1896. gada 26. februāra rīkojums “Par tiesību projektu par preču zīmēm”]. Колесников А. П. История изобретательства и патентного дела. Москва: Информационно-издательский центр Роспатента, 2005, стр. 44-48

<sup>8</sup> Bērziņa A. Rūpnieciskā īpašuma aizsardzība Latvijā 1920.-1940. gadā: Ieskats Patentu valdes vēsturē. 2018, 145.lpp. Pieejams: [https://www.academia.edu/38250693/R%C5%AAPNIECISK%C4%80\\_%C4%AAPA%C5%A0UMA\\_AIZSARDZ%C4%AABA\\_LATVIJ%C4%80\\_1920\\_1940\\_GAD%C4%80\\_IESKATS\\_PATENTU\\_VALDES\\_V%C4%92STUR%C4%92](https://www.academia.edu/38250693/R%C5%AAPNIECISK%C4%80_%C4%AAPA%C5%A0UMA_AIZSARDZ%C4%AABA_LATVIJ%C4%80_1920_1940_GAD%C4%80_IESKATS_PATENTU_VALDES_V%C4%92STUR%C4%92) [aplūkots 27.02.2022.]

<sup>9</sup> Pārgrozījumi noteikumos par izgudrojumu, modeļu un preču nozīmju aizsardzības apliecību un patentu izdošanas kārtību: LV likums Valdības Vēstnesis, 1921., Nr. 294. Pieejams: <https://periodika.lndb.lv/periodika2-viewer/?lang=fr#panel:pa|issue:354845|article:DIVL348|query:P%C4%81rgroz%C4%ABjumi%20noteikumos%20par%20izgudrojumu%20mode%C4%BCu%20un%20pre%C4%8Du%20noz%C4%ABmju%20aizsardzibas%20apliecibu%20patentu%20izdo%C5%A1anas%20k%C4%81rt%C4%ABbu%20> [aplūkots 10.02.2022.]

<sup>10</sup> Bērziņa A. Patentu valde un izgudrotājdarbība Latvijā: 1918-1940. Rīga: McĀbols, 2018., 17. lpp.

<sup>11</sup> Ibid. 28. lpp.

risināt tiesas ceļā.<sup>12</sup> Tas nozīmē, ka arī šāda iestāde nepildīja pilnībā visas tās pašas ārpustiesas strīdu risināšanas funkcijas, kuras šobrīd pilda RĪAP.

PSRS okupācijas gados Latvijā izveidotā rūpnieciskā īpašuma aizsardzības sistēma nevarēja pastāvēt, jo bija pretēja PSRS valsts interesēm. PSRS pastāvēja tāda sistēma, kurā galvenā un faktiski vienīgā rūpnieciskā īpašuma objektu īpašniece bija valsts. Autors uzskata, ka atsevišķa PSRS iestāžu tiesiskā regulējuma pētīšana nav aktuāla šī darba mērķim, jo PSRS pastāvējusi rūpnieciskā īpašuma aizsardzības sistēma bija pakārtota valsts interesēm, jo rūpnieciskā īpašuma objektu īpašnieks lielākajā daļā gadījumu bija valsts un tās organizāciju īpašumā un uz tiem iegūtās izņēmuma tiesības faktiski nebija iespējams izmantot.

Piemēram, izplatītāka izgudrojumu aizsardzības forma PSRS bija autorapliecība, kuru iegūstot autors ieguva tiesības tikt atzītam par izgudrojuma autoru, bet neieguva izņēmuma tiesības uz izgudrojumu, jo tās ieguva valsts. Pastāvēja arī iespēja iegūt patentu uz izgudrojumu, tomēr šāda iespēja netika plaši atbalstīta no valsts puses un tika saglabāta tikai tādēļ, ka “kapitālistiskajās valstīs” patents bija vienīgā (izplatītākā) izgudrojuma aizsardzības forma, bet PSRS bija ieinteresēta eksportēt savus izgudrojumus un pēc iespējas ātrāk izmantot ārzemju izgudrojumus savā valstī. Kaut arī patenta īpašnieks ieguva izņēmuma tiesības uz izgudrojumu, tomēr faktiski saskaņā ar PSRS likumiem viņam nebija iespējas organizēt ražošanu, izmantojot patentēto izgudrojumu, vai laist ražojumus pārdošanā (PSRS ražošanas līdzekļi piederēja tikai valstij vai kooperatīvajām un sabiedriskajām organizācijām).<sup>13</sup>

Kā vēl vienu piemēru var minēt preču zīmju aizsardzību, piemēram, preču zīme «Столичная» (“Stoļičnaja”), kas tika izmantota attiecībā uz degvīnu, PSRS piederēja valsts ārējās tirdzniecības apvienībai “Sojuzplodoimport” (государственное внешнеторговое объединение «Союзплодоимпорт»). Degvīnu ar preču zīmi «Столичная» 20. gs. 60.-70. gados ražoja daudzas rūpnīcas, tomēr “Sojuzplodoimport” nevarēja pieprasīt rūpnīcām noslēgt licences līgumus.<sup>14</sup> Patērētājs visbiežāk nemaz neaizdomājās, no kuras rūpnīcas nāk konkrētais produkts, bet preču zīmes nepildīja un nevarēja pildīt savu pamatfunkciju “kapitālistiskās pasaules” izpratnē, t.i., nedeļa patērētājam iespēju atšķirt viena uzņēmēja preces vai pakalpojumus no cita. Nebija vajadzības arī risināt strīdus starp preču zīmju īpašniekiem, jo

---

<sup>12</sup> Bērziņa A. Rūpnieciskā īpašuma aizsardzība Latvijā 1920.-1940. gadā: Ieskats Patentu valdes vēsturē. 2018, 148., 150.-151. lpp.

<sup>13</sup> Дежина И.Г. Проблемы прав на интеллектуальную собственность. Москва: Институт экономики переходного периода, 2003, стр. 11-13  
Felmanis J., Vamža Ē. Autorības tiesiskā aizsardzība tehniskajā jaunradē. Rīga: Izdevniecība “Liesma”, 1970, 54.-56. lpp.

<sup>14</sup> Кравченко А. А., Калиновский В. Е., Мещераков В. А., Бирюлин В. И. Товарные знаки, широко использованные различными товаропроизводителями в СССР. Книга: Товарные знаки в Российской Федерации. Под общей редакцией Дудушкина С. В. Москва: Арбат-Информ, 2004, стр. 111-113

strīdi starp valsts iestādēm vai valstij piederošām organizācijām, uz kuru vārda tika reģistrētas preču zīmes, vienkārši nevarēja pastāvēt. Minēto iemeslu un piemēru dēļ PSRS izveidotā sistēma bija absurda un būtiski atšķīrās no Latvijas sistēmas, turklāt šo iemeslu dēļ tā netika izmantota, veidojot Latvijas rūpnieciskā īpašuma aizsardzības sistēmu un RĪAP, tādēļ, kā jau minēts, PSRS rūpnieciskā īpašuma tiesību dziļāka analīze šajā darbā netiks veikta.

Autors ir pievērsis uzmanību arī iestādēm, kas pastāvējušas īsajā Vācijas Impērijas okupācijas periodā Otrā pasaules kara laikā. Šādu iestāžu pētīšana autora ieskatā bija svarīga, jo, pilnībā ignorējot un nepieminot šo laika posmu, vēsturiskais apskats varētu būt nepilnīgs. Pētot avotus par šī laika perioda rūpnieciskā īpašuma tiesībām, tika atrastas ziņas, kuras liecina par Patentu valdes darbības atjaunošanu okupācijas gados.<sup>15</sup> Diemžēl no iegūtajiem avotiem nebija iespējams secināt, kādas citas iestādes vai tiesiskais regulējums pastāvēja šajā laikā. Vērtējot pieejamos avotus, ir apšaubāms tas, ka Vācijas Impērijas uzspiestās tiesības spētu būtiski ietekmēt RĪAP izveidošanu mūsdienās, tādēļ dziļāka Vācijas Impērijas rūpnieciskā īpašuma tiesību, kuras bija spēkā Latvijā okupācijas laikā, nav iespējama.

Var secināt, ka līdz pat neatkarības atjaunošanai Latvijas teritorijā nebija tādu iestāžu, kuru kompetencē ietilptu ārpusstiesas strīdu izskatīšana gan starp Patentu valdi un rūpnieciskā īpašuma objekta īpašnieku (pieteicēju), gan starp rūpnieciskā īpašuma objektu īpašniekiem (pieteicējiem). Par iestādi, kuras funkcijas bija vislīdzīgākās RĪAP funkcijām, var uzskatīt starpkaru Latvijā izveidoto Tehnisko komiteju, kura izskatīja tikai rūpnieciskā īpašuma objektu īpašnieku (pieteicēju) strīdus ar Patentu valdi par rūpnieciskā īpašuma objekta reģistrācijas vai pēcreģistrācijas procedūrā pieņemtajiem lēmumiem, tomēr par šīs iestādes lēmumu apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas kārtību nekāda informācija nav atrodamā, tādēļ vadoties pēc pieejamajiem avotiem, jāpieņem, ka likumdevējs šādu kārtību nebija paredzējis.

Pēc Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas jau 1992. gadā, pamatojoties uz Latvijas Republikas Augstākās Padomes lēmuma<sup>16</sup> un Latvijas Republikas Ministru Padomes

---

<sup>15</sup> Purics J. Paziņojums par patentu valdes darbības atjaunošanu. Rīkojumu Vēstnesis, 1943, Nr. 14. Pieejams: <https://periodika.lndb.lv/periodika2-viewer/?lang=fr#panel:pa|issue:70872|article:DIVL45|query:patentu%20valdes%20Patentu%20valde%20> [aplūkots 20.02.2022]

1942. gada 31. augusta Okupēto austrumu apgabalu reīha ministrijas Noteikumi par veidolu tiesību aizsardzību ieņemtos Austrumu apgabalos. Rīkojumu Vēstnesis, 1943, Nr. 14. Pieejams: <https://periodika.lndb.lv/periodika2-viewer/?lang=fr#panel:pa|issue:70872|article:DIVL17|query:patentu%20valdes%20Patentu%20valde%20> [aplūkots 20.02.2022]

1942. gada 28. decembra Latvijas ģenerālkomisariāta Izpildnoteikumi un papildinājumi Latvijas ģenerālapgabalam pie Noteikumiem par veidolu tiesību aizsardzību ieņemtos Austrumu apgabalos. Rīkojumu Vēstnesis, 1943, Nr. 14. Pieejams: <https://periodika.lndb.lv/periodika2-viewer/?lang=fr#panel:pa|issue:70872|article:DIVL31|query:patentu%20valdes%20Patentu%20valde%20> [aplūkots 20.02.2022]

<sup>16</sup> Latvijas Republikas Augstākās Padomes 1991. gada 26. novembra lēmums "Par Latvijas Republikas Patentu valdes atjaunošanu". Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=70512> [aplūkots 20.02.2022.]

lēmuma<sup>17</sup>, tika atjaunota Latvijas Republikas Patentu valdes darbība. Nedaudz vēlāk, 1995. gadā, savu darbību sāka Latvijas Republikas Patentu valdes Apelācijas padome (turpmāk šajā nodaļā - Apelācijas padome), kura uz pirmo sēdi sanāca 1995. gada 16. jūnijā<sup>18</sup>. Apelācijas padome bija koleģiāla lēmēj institūcija, kas izveidota kā Patentu valdes struktūrvienība ar patentiem, preču zīmēm, dizainparaugiem un pusvadītāju izstrādājumu topogrāfijām saistīto strīdu izskatīšanai.

Apelācijas padomes uzdevumos saskaņā ar 1995. gada nolikumu<sup>19</sup> ietilpa: 1) izskatīt pieteicēju apelācijas pret Patentu valdes lēmumiem par pieteikumu noraidīšanu pieteikumu iepriekšējās izskatīšanas procesā, par atteikumu piešķirt pieprasīto pieteikuma vai prioritātes datumu, par izmaiņām preču zīmes preču un pakalpojumu sarakstā u.tml.; 2) izskatīt pieteicēju apelācijas pret Patentu valdes lēmumiem, kas ir saistīti ar patentu izsniegšanu vai preču zīmju reģistrāciju (par atteikumu izsniegt patentu vai reģistrēt preču zīmi, par izmaiņām izgudrojuma formulā, preču zīmes preču un pakalpojumu sarakstā u.tml.); 3) izskatīt trešo personu iebildumus pret Patentu valdes lēmumiem par patenta izsniegšanu vai preču zīmes reģistrāciju; 4) savas kompetences ietvaros izskatīt pieteicēju un rūpnieciskā īpašuma tiesību īpašnieku citas ar pieteikumu izskatīšanu, patentu izsniegšanu un preču zīmju reģistrāciju saistītās apelācijas un sūdzības, kuras likumos paredzētos gadījumos iesniedzamas Apelācijas padomē. Tas nozīmē, ka Apelācijas padome kļuva par pirmo iestādi Latvijas teritorijā, kas tāpat kā RĪAP pieņēma lēmumus gan strīdos starp rūpnieciskā īpašuma objektu īpašniekiem, gan starp Patentu valdi un rūpnieciskā īpašuma objektu pieteicējiem vai īpašniekiem.

2005. gadā Ministru kabinets pieņēma jaunu Apelācijas padomes nolikumu<sup>20</sup>, kurā tika noteikts, ka Apelācijas padomes funkcijās ietilpst izskatīt rūpnieciskā īpašuma likumos paredzētās apelācijas par Patentu valdes lēmumiem un izskatīt rūpnieciskā īpašuma likumos paredzētos trešo personu iebildumus pret rūpnieciskā īpašuma objektu reģistrāciju. Pēc Apelācijas padomes funkciju salīdzināšanas ar RĪAP funkcijām, var secināt, ka tās strīdu risināšanā ir identiskas, jo abas koleģiāli pieņem lēmumus gan lietās par strīdiem starp Patentu valdi un rūpnieciskā īpašuma objekta īpašnieku vai pieteicēju (apelācijas), gan lietās par strīdiem starp rūpnieciskā īpašuma objektu īpašniekiem (iebildumi), tādēļ Apelācijas padomi var uzskatīt par RĪAP pēc funkcijām vistuvāko iestādi, kāda pastāvējusi Latvijas teritorijā. Kaut

---

<sup>17</sup> Latvijas Republikas Ministru Padomes 1991. gada 19. februāra lēmums Nr. 55 "Par Latvijas Republikas Patentu valdes dibināšanu". Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=65435> [aplūkots 20.02.2022.]

<sup>18</sup> Latvijas Republikas Patentu valde. Rīga: LRPV, 1997, 8. lpp.

<sup>19</sup> Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas 1995. gada 14. jūlija Latvijas Republikas Patentu valdes Apelācijas padomes nolikums. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/32640-latvijas-republikas-patentu-valdes-apelācijas-padomes-nolikums> [aplūkots 20.02.2022.]

<sup>20</sup> Patentu valdes Apelācijas padomes nolikums: Ministru kabineta 2005. gada 23. augusta noteikumi Nr. 623. [23.08.2005. red.]

arī Apelācijas padome ir Patentu valdes struktūrvienība, bet RĪAP ir patstāvīga iestāde, tām abām piemīt arī kvazitiesas iezīmes – to funkcijas pēc būtības ir pielīdzināmas tiesas spriešanai, pieņemot juridiski saistošu un tiesā pārsūdzamu lēmumu, tomēr tās nepieder tiesu sistēmai, bet gan valsts pārvaldes sistēmai.

Tieši abu iestāžu līdzības dēļ ir svarīgi izpētīt, kāda bija Apelācijas padomes lēmumu apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas kārtība un vai tā bija vienāda visiem lēmumu veidiem. 1995. gadā, kad uz pirmo sēdi sanāca Apelācijas padome, Latvijā spēkā bija trīs likumi, kuros varēja meklēt Apelācijas padomes lēmumu pārsūdzēšanas kārtību. Šie likumi bija Patentu likums<sup>21</sup>, likums “Par preču zīmēm”<sup>22</sup> un Dizainparaugu aizsardzības likums<sup>23</sup>. Saskaņā ar šiem likumiem Apelācijas padomes lēmumus var sadalīt divās grupās: 1) lēmumi, kuri nav pārsūdzami, piemēram, lēmumi, kas pieņemti sakarā ar apstrīdētu patenta, preču zīmes vai dizainparauga pieteikuma iepriekšējo izskatīšanu; 2) lēmumi, kas ir pārsūdzami Rīgas apgabaltiesā kā pirmajā instancē, piemēram, lēmumi, kas saistīti ar preču zīmes ekspertīzi. Likumos netika paredzēta Apelācijas padomes lēmumu apstrīdēšana pašā iestādē vai kādā citā iestādē.

Pēc administratīvo tiesu sistēmas izveidošanas un Administratīvā procesa likuma<sup>24</sup> spēkā stāšanās Apelācijas padomes lēmumu pārsūdzēšanas kārtībā tika veikti grozījumi. Tie Apelācijas padomes lēmumi, kuru pārsūdzība bija iespējama saskaņā ar Patentu likumu, Dizainparaugu aizsardzības likumu, likumu “Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm”<sup>25</sup> (ar kuru spēku zaudēja likums “Par preču zīmēm”) un 1999. gadā pieņemto Pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju aizsardzības likumu<sup>26</sup>, sākot ar 2004. gada 1. februāri tika pārsūdzēti Administratīvajā rajona tiesā Rīgā. Apelācijas kārtībā lietas par Apelācijas padomes lēmumiem izskatīja Rīgas apgabaltiesa, bet kasācijas kārtībā lietas tika izskatītas Senāta Administratīvo lietu departamentā. Apelācijas padomes lēmumu apstrīdēšana likumos joprojām netika paredzēta.

Šāda Apelācijas padomes apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas kārtība saglabājās līdz pat vērienīgu grozījumu veikšanai Latvijas rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzības sistēmā 2016. gadā, kad stājās spēkā Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likums, tika grozīti citi rūpnieciskā īpašuma tiesības regulējošie likumi, papildināts Civilprocesa likums<sup>27</sup>, kā arī izdoti

<sup>21</sup> Patentu likums: LV likums. Pieņemts 30.03.1995. [20.04.1995. red.]

<sup>22</sup> Likums “Par preču zīmēm”: LV likums. Pieņemts 09.03.1993. [07.04.1993. red.]

<sup>23</sup> Dizainparaugu aizsardzības likums: LV likums. Pieņemts 04.05.1993. [10.06.1993. red.]

<sup>24</sup> Administratīvā procesa likums: LV likums. Pieņemts 25.10.2001. [01.02.2004. red.]

<sup>25</sup> Likums “Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm”: LV likums. Pieņemts 16.06.1999. [01.01.2002. red.]

<sup>26</sup> Pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju aizsardzības likums: LV likums. Pieņemts 12.03.1998. [30.04.1998. red.]

<sup>27</sup> Civilprocesa likums: LV likums. Pieņemts 14.10.1998. [01.01.2016. red.]

un grozīti citi ārējie normatīvie akti, kuri veicināja rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzības sistēmas saskaņotību. Ar minētajiem grozījumiem rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzības sistēmā savu darbību pārtrauca Apelācijas padome, bet darbu uzsāka RĪAP.

Pēc vēsturiskā tiesiskā regulējuma, kas pastāvējis Latvijas teritorijā, analīzes var secināt, ka RĪAP izveidošanas pamatā ir starpkaru Latvijā izveidotā rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzības sistēma, kurā centrālā iestāde bija un ir Latvijas Republikas Patentu valde, kā arī pēc Latvijas neatkarības atgūšanas izveidotā Patentu valdes Apelācijas padome, kas ir uzskatāma par tuvāko RĪAP līdzinieci pēc pildītajām funkcijām, kas ir pastāvējusi Latvijas teritorijā.

## 1.2. Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes izveidošana

Iepriekš minētā 2016. gada rūpnieciskā īpašuma aizsardzības sistēmas reforma neizpauzās tikai kā Patentu valdes Apelācijas padomes nosaukuma maiņa uz “Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padome”. Reformas ietvaros tika mēģināts atrisināt vairākas būtiskas rūpnieciskā īpašuma aizsardzības sistēmas problēmas, kuru risinājumi ietekmēja gan RĪAP lēmumus, gan to apstrīdēšanas kārtību un pārsūdzēšanas kārtības neesamību.

Līdz reformai Apelācijas padome bija Patentu valdes struktūrvienība, bet Apelācijas padomes sastāvā bija neatkarīgi eksperti un Patentu valdes darbinieki, kas darbu Apelācijas padomē veica papildus savam pamatdarbam.<sup>28</sup> Šādā situācijā pamatoti varēja tikt apšaubīta Apelācijas padomes funkcionālā neatkarība no Patentu valdes, kas neļāva pilnībā nodrošināt Patentu likuma 25. panta piektajā daļā noteikto, ka Apelācijas padomes locekļi, pieņemot lēmumus, ir neatkarīgi un nav pakļauti rīkojumiem vai citādi ietekmei attiecībā uz konkrētā lēmuma saturu. Tas tika labots ar RĪAP funkcionālās neatkarības noteikšanu no Patentu valdes: RĪAP saglabāja piederību Patentu valdei atsevišķos ar administratīvā darba nodrošināšanu saistītos jautājumos, tomēr tā tika izslēgta no Patentu valdes kā tās struktūrvienība. Tāpat tika paaugstināta RĪAP locekļu neatkarības pakāpe, jo locekļu atbilstība amatam tiek izvērtēta speciālā eksaminācijas komisijā, un darbinieki tika apstiprināti ar Ministru kabineta rīkojumu.<sup>29</sup>

Pieņemot Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likumu, tika atrisināta arī cita nozīmīga problēma - iepriekš pēc būtības vienādas normas par procedūru apelāciju un

<sup>28</sup> Caune L. Darbu sāk Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padome, un mainās kārtība apelāciju un iebildumu lietu izskatīšanā. Jurista Vārds, 2016, Nr. 30, 4. lpp.

<sup>29</sup> Likumprojekta “Rūpnieciskā īpašuma likums” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija). Pieejams: <http://titania.saeima.lv/LIVS11/saeimalivs11.nsf/0/2E193AD6D2499794C2257B6500488F54?OpenDocument> [aplūkots 06.03.2022.]

iebildumu lietās tika ietvertas katrā rūpnieciskā īpašuma speciālajā likumā.<sup>30</sup> Šāda situācija ietekmēja tiesību normu pārskatāmību un kavēja rūpnieciskā īpašuma objektu īpašnieku tiesību realizēšanu. Pēc reformas jaunajā likumā tika noteikts vienots regulējums RĪAP izskatāmajām lietām neatkarīgi no rūpnieciskā īpašuma objekta, tika vienādoti arī termiņi prasības pieteikuma iesniegšanai tiesā par RĪAP izskatīto strīdu, kā arī skaidrāk noteikta prasības pieteikuma iesniegšanas kārtība.

Tomēr šim darbam aktuālākā ar reformu risinātā problēma ir Apelācijas padomes lēmumu apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas kārtība. Kā minēts iepriekš, pirms reformas Apelācijas padomes lēmumus, ar kuriem strīds izšķirts pēc būtības, kā administratīvos aktus varēja pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā, tomēr šāda kārtība bija pretēja izskatāmo strīdu būtībai. Apelācijas padomē izskatāmie strīdi iebildumu lietās bija saistīti nevis ar iestādes un privātpersonas attiecībām, bet gan ar personu savstarpējām civiltiesiskām attiecībām. Jāņem vērā, ka iebilduma lietā netiek apstrīdēts Patentu valdes lēmums, bet gan atbilstoši Patentu valdes lēmumam jau piešķirtās tiesības uz rūpnieciskā īpašuma objektu, kuras pieder citai personai. Strīds ir starp diviem rūpnieciskā īpašuma objektu īpašniekiem, tādēļ šādam strīdam ir izteikti civiltiesisks raksturs.

Tāpat problēma radās gadījumos, kad Apelācijas padomes lēmums iebilduma lietā tika pārsūdzēts, jo administratīvajā procesā Apelācijas padome bija atbildētājs, bet otra strīda pusei tika piešķirts trešās personas statuss. Tādējādi Apelācijas padome kļuva par vienas puses interešu pārstāvi, jo, pamatojot sava lēmuma tiesiskumu, Apelācijas padome aizstāvēja arī otras puses tiesības. Papildus problēma iebildumu lietās bija meklējama administratīvā procesa tiesā būtībā, jo tiesa veica kontroli tikai pār Apelācijas padomes lēmuma tiesiskumu un lietderīgumu, kaut arī objektīvi bija nepieciešams, lai tiesā strīdu izskatītu pēc būtības un noskaidrotu rūpnieciskā īpašuma objekta īpašnieka izņēmuma tiesību apjomu un civiltiesiskās attiecības ar trešajām personām.<sup>31</sup>

Apelācijas lietās pieņemto gala lēmumu pārsūdzēšanas kārtībā problēmas netika saskatītas, jo šajā procesā Apelācijas padome izšķīra strīdus starp rūpnieciskā īpašuma objekta pieteicēju un Patentu valdi, rīkojoties līdzīgi kā augstāka iestāde Administratīvā procesa likuma izpratnē, tajā pašā laikā, neizskatot strīdu Administratīvā procesa likuma kārtībā, bet gan kā koleģiāla institūcija īpašā procesā. Sākotnējā likumprojektā tika paredzēts, ka apelācijas lietās pieņemtie lēmumi joprojām tiks pārsūdzēti administratīvajā tiesā, samazinot instanču skaitu.<sup>32</sup>

---

<sup>30</sup> Likumprojekta "Rūpnieciskā īpašuma likums" sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija).

<sup>31</sup> Ibid.

<sup>32</sup> Ibid.

Tomēr nostāja tika mainīta pēc šī jautājuma izskatīšanas Tieslietu Padomē 2014. gada 7. februārī, kurā tika nolemts, ka RĪAP lēmumu pieņemšanas procesa pamatā būs civilprocess, tādēļ arī apelācijas lietās pieņemto lēmumu pārsūdzības kārtību būtu jāmaina.<sup>33</sup>

Kā nojaušams no iepriekš minētā Apelācijas padomes lēmumu apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas kārtība līdz ar iestādes darbības pārtraukšanu netika pārņemta attiecībā uz RĪAP lēmumiem. Ņemot vērā to, ka šajā darbā tiek pētīta tieši RĪAP lēmumu apstrīdēšana un pārsūdzēšana, autors nolēmis izcelt atsevišķā apakšnodaļā šobrīd spēkā esošo RĪAP lēmumu pārskatīšanas kārtības analīzi, lai vērstu papildus uzmanību uz tiesiskā regulējuma problēmām, kuras šobrīd ir pamanāmas praksē.

### **1.3. Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmumi**

Pēc rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzības sistēmas reformas Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likumā tika izdalīti divi galvenie RĪAP lēmumu veidi - lēmumi, ar kuriem strīdu neizšķir pēc būtības, un lēmumi, ar kuriem strīdu izšķir pēc būtības. Galvenā šo lēmumu atšķirība ir izsecināma no to nosaukumiem, t.i., ar vieniem lēmumiem strīds iebilduma vai apelācijas lietā netiek izšķirts pēc būtības un parasti tie ir procesuāla rakstura lēmumi, bet ar otriem strīds iebilduma vai apelācijas lietā tiek izšķirts pēc būtības un tas rada tiesiskas sekas kādai no pusēm, tomēr šī nav vienīgā lēmumu atšķirība.

Lēmums, ar kuru strīdu neizšķir pēc būtības, var tikt pieņemts gan vienpersoniski (RĪAP priekšsēdētāja vai lietas izskatīšanas sastāva priekšsēdētāja pieņemts lēmums), gan koleģiāli (lietas izskatīšanas sastāva pieņemts lēmums). To sastāda kā atsevišķu procesuālu dokumentu rezolūcijas veidā vai ieraksta RĪAP sēdes protokolā. Savukārt, lēmumu, ar kuru strīdu izšķir pēc būtības, var pieņemt koleģiāli tikai lietas izskatīšanas sastāvs, turklāt šāds lēmums pēc satura, struktūras un būtības ir līdzīgs tiesas spriedumam.

Tomēr lietas dalībniekiem būtiskākā atšķirība ir meklējama kārtībā, kādā ir iespējama šo lēmumu apstrīdēšana vai vēršanās tiesā par RĪAP izskatīto strīdu. Uzreiz jānorāda, ka saskaņā ar likumu lēmumu, ar kuru strīdu neizšķir pēc būtības, var apstrīdēt, bet nevar pārsūdzēt. Bet lēmumu, ar kuru strīdu izšķir pēc būtības, nevar apstrīdēt, bet par to var iesniegt prasības pieteikumu tiesā, tomēr to nevajadzētu saukt par lēmuma pārsūdzēšanu īpatnējā tiesas procesa dēļ.

---

<sup>33</sup> Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas 2014. gada 26. septembra dokuments Nr. 1-11/3705 "Par priekšlikumiem likumprojektam "Rūpnieciskā īpašuma likums" (Nr. 655/Lp11) pirms otrā lasījuma". Pieejams: <http://titania.saeima.lv/LIVS11/saeimalivs11.nsf/0/D772F0612AB34F9AC2257D620047C0ED?OpenDocument> [aplūkots 08.03.2022.]

Lēmumi, ar kuriem strīdu neizšķir pēc būtības, ir procesuāli lēmumi, kas pieņemti lietas ierosināšanas, sagatavošanas izskatīšanai un izskatīšanas posmā. Šo lēmumu apstrīdēšanas kārtība ir atšķirīga no iestādes izdotā administratīvā akta apstrīdēšanas kārtības, kas paredzēta Administratīvā procesa likumā. RĪAP lēmumu pieņemšanā netiek piemērots administratīvais process, tādēļ likumdevējs ir paredzējis speciālu kārtību, kādā tiek apstrīdēti šie RĪAP lēmumi. Lietas dalībniekiem ir paredzēta iespēja apstrīdēt RĪAP priekšsēdētāja vai lietas izskatīšanas sastāva priekšsēdētāja vienpersoniski pieņemtu lēmumu, ar kur strīdu neizšķir pēc būtības, ja šāds lēmums nav noteikts kā neapstrīdams. Lietas dalībnieki apelācijas lietā ir apelācijas iesnieguma iesniedzējs, Patentu valde, trešā persona un šo personu pārstāvji, bet iebildumu lietā tie ir iebilduma iesnieguma iesniedzējs, apstrīdētās reģistrācijas īpašnieks, trešā persona un šo personu pārstāvji.

Par lēmumu, ar kuru strīdu neizšķir pēc būtības, divu nedēļu laikā no tā paziņošanas dienas var iesniegt RĪAP motivētu iesniegumu par lēmuma apstrīdēšanu. RĪAP priekšsēdētājs iesniegumu nodod koleģiālai izskatīšanai un lēmuma pieņemšanai attiecīgajam lietas izskatīšanas sastāvam rakstveida procesā vai, ja atzīst par nepieciešamu, mutvārdu procesā RĪAP sēdē. Lietas izskatīšanas sastāva pieņemtais lēmums, ar kuru strīdu neizšķir pēc būtības, nav apstrīdams un stājas spēkā tā paziņošanas dienā.

Lēmuma, ar kuru strīdu neizšķir pēc būtības, pārsūdzēšana Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likumā nav paredzēta. Pārsūdzēšana nav iespējama civilprocesuālā kārtībā. Tāpat Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments, izmantojot apšaubāmu argumentāciju, ir norādījis, ka šādu lēmumu pārsūdzība nav iespējama arī administratīvā procesa kārtībā (arī kā iestādes faktisko rīcību Administratīvā procesa likuma izpratnē).<sup>34</sup> Šobrīd autors nepievērsīsies šī tiesas lēmuma analīzei, to darot šīs nodaļas beigās, lai pārskatāmāk apkopotu tiesiskā regulējuma problēmjaudājumus.

Citādāka situācija ir ar lēmumiem, ar kuriem strīdu izšķir pēc būtības. Šādi lēmumi nav ne apstrīdami, ne pārsūdzami kādā iestādē vai tiesā. Tomēr Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likums nosaka, ka lietas dalībnieks, kas nepiekrīt RĪAP lēmumam, ar kuru izšķirts strīds apelācijas vai iebilduma lietā, var triju mēnešu laikā no lēmuma paziņošanas dienas vērsties Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā Civilprocesa likumā<sup>35</sup> noteiktajā kārtībā ar prasības pieteikumu atkarībā no lietas un lēmuma rakstura. Šādā kārtībā tiesa nevērtē RĪAP lēmumu, ar kuru strīdu izšķir pēc būtības. Tāpat Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa

---

<sup>34</sup> Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 31.08.2020. lēmums lietā SKA-1398/2020 [nav publicēts]

<sup>35</sup> Civilprocesa likums: LV likums. Pieņemts 14.10.1998. [13.03.2022. red.]

neveic apelācijas instances funkcijas, bet gan izskata RĪAP jau izskatītu strīdu starp tām pašām pusēm no jauna, nevērtējot ne RĪAP procesuālos lēmumus, ne lēmuma pieņemšanas procesu un tajā pieņemtos lēmumus, ar kuriem strīdu neizšķir pēc būtības, ne RĪAP gala lēmumu. Tātad RĪAP lēmums netiek pārsūdzēts, bet tiesā starp tām pašām pusēm tiek uzsākta pilnīgi jauna lieta par to pašu strīdu, kas jau izskatīts RĪAP.

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas spriedumu ir iespējams pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā, ja pirmās instances tiesa ir nepareizi piemērojusi vai iztulkojusi materiālo tiesību normu un tas ir novedis pie lietas nepareizas izspriešanas; pirmās instances tiesa ir pārkāpusi procesuālo tiesību normu un tas ir novedis pie lietas nepareizas izspriešanas; vai pirmās instances tiesa ir nepareizi konstatējusi faktus vai nepareizi novērtējusi pierādījumus vai sniegusi nepareizu lietas apstākļu juridisko novērtējumu un tas ir novedis pie lietas nepareizas izspriešanas. Rīgas apgabaltiesas spriedums nav pārsūdzams. Tātad faktiski Rīgas apgabaltiesa lietās, par kurām strīds izskatīts RĪAP, ir kasācijas instances statusā, un šādas lietas tiek izskatītas tiesā tikai divās instancēs.

Pievēršoties tiesiskā regulējuma problēmu analīzei, jāizceļ tas, ka RĪAP lēmumu, ar kuru strīdu neizšķir pēc būtības, var apstrīdēt tikai pašā RĪAP, bet to nevar pārsūdzēt. Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likums paredz, ka sūdzību par RĪAP priekšsēdētāja vai lietas izskatīšanas sastāva priekšsēdētāja vienpersoniski pieņemtu lēmumu izskata lietas izskatīšanas sastāvs. Tas nozīmē, ka sūdzību par lēmumu izskata pats lēmuma pieņēmējs kopā ar vēl diviem RĪAP locekļiem. Neapšaubot RĪAP locekļu godprātību un objektivitāti, autoram jāsecina, ka šāda lēmuma apstrīdēšanas kārtība ir nepilnīga un nerasniedz mērķi, jo ir apšaubāma iespēja, ka pats lēmuma pieņēmējs un divi citi RĪAP locekļi, atkārtoti uzklusot kādas puses vai pušu argumentus, nolems, ka šāds lēmums tomēr ir atceļams, īpaši, ja lēmums pieņemts lietas izskatīšanas gaitā. Tāpat nozīmīgs šādas apstrīdēšanas kārtības trūkums ir tas, ka šāds lēmums nekad "neiziet" ārpus RĪAP – sūdzību par lēmumu var iesniegt tikai pašā RĪAP, šāds lēmums nav pārsūdzams, un tiesa nevar dot tam savu vērtējumu.

Tātad RĪAP var pieņemt arī prettiesisku lēmumu, ar kuru strīdu izšķir pēc būtības, bet nekad neiegūs kādas citas iestādes vai tiesas saistošu viedokli par šāda lēmuma tiesiskumu. Šāda situācija apdraud ne tikai lietas dalībniekus, bet arī RĪAP lēmumu pieņemšanas praksi. Procesuālo normu pārkāpumi ir konstatēti citu iestāžu un tiesu procesos, un būtu naivi uzskatīt, ka tādas nevar pieļaut RĪAP, tādēļ nav saprotams likumdevēja lēmums atstāt RĪAP lēmumus, ar kuriem strīdu neizšķir pēc būtības, bez jebkādas kontroles ārpus pašas RĪAP.

Līdzīga situācija ir arī ar RĪAP lēmumiem, ar kuriem strīdu izšķir pēc būtības. Ņemot vērā, ka šādi lēmumi nav apstrīdami un pārsūdzami, šobrīd netiek veikta pilnīgi nekāda lēmumu

kontrole. Tieši nenosakot to sprieduma rezolutīvajā daļā, tiesa ar savu spriedumu var atcelt RĪAP lēmumu, ar kuru strīdu izšķir pēc būtības, tomēr lēmuma atcelšana nebūs saistīta ar tā izvērtēšanu vai RĪAP pieļautajām kļūdām, bet tikai un vienīgi no atkārtoti un no RĪAP lēmuma neatkarīgi izskatīta strīda starp tām pašām strīda pusēm. Var secināt, ka neviens RĪAP lēmums netiek pakļauts pietiekamai kontrolei, tādēļ ir apšaubāms lēmumu tiesiskums, tiek apdraudēta lēmumu vienveidība, paredzamība un procesa dalībnieku tiesību ievērošana.

Uz autora izceltajām problēmām netiešā veidā norāda arī iepriekš minētais īpatnējais Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta lēmums lietā SKA-1398/2020<sup>36</sup>, kurā pieteicējs iesniedza tiesā pieteikumu, lūdzot atzīt par prettiesisku RĪAP faktisko rīcību, iebilduma lietas izskatīšanas procesā pieņemot un pievienojot lietas materiāliem novēloti iesniegtos pierādījumus, bet pēc būtības pārsūdzot RĪAP lēmumu, ar kuru strīdu neizšķir pēc būtības. Pirmās instances tiesa atteicās pieņemt pieteikumu, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 191. panta pirmās daļas 1. punktu (lieta nav izskatāma administratīvā procesa kārtībā). Par šo lēmumu Augstākajā tiesā tika iesniegta blakus sūdzība, kura arī tika noraidīta. Autors piekrīt Augstākās tiesas Senāta lēmuma rezolutīvajai daļai, jo tiesiskais regulējums tiešām neparedz RĪAP lēmumu pārsūdzēšanu administratīvajā vai kādā citā tiesā, tomēr apšaubāmi ir lēmuma motīvu daļā izmantotie argumenti.

Tiesa norāda: “[..] process gan padomē [RĪAP], gan vispārējās jurisdikcijas tiesā ir vērsts uz privāttiesisku seku radīšanu, konkrēti lēmuma, ar kuru tiek atrisināts strīds starp divām privātpersonām, pieņemšanu. Tādējādi arī šā procesa ietvaros pieņemtie procesuālie lēmumi un veiktās procesuālās darbības ir vērstas uz konkrētu privāttiesisku seku nodibināšanu. [..] Senāts atzīst par pareiziem tiesneša secinājumus, ka padomes [RĪAP] rīcība nav veikta publisko tiesību jomā, bet gan skar civiltiesiska rakstura jautājumus [...]”<sup>37</sup>. Nevar piekrist šādam argumentam, jo atbilstoši subjektu teorijai, kuru izmanto administratīvajās tiesībās, lai nošķirtu publiski tiesiskās attiecības no privāttiesiskajām attiecībām, ir jāatbild uz jautājumu: “Vai saskaņā ar tiesību normu šādu lēmumu, līgumu vai rīcību var veikt tikai ar valsts varu apveltīts subjekts?”<sup>38</sup>

Konkrētajā gadījumā lēmumu par rūpnieciskā īpašuma objekta reģistrāciju vai reģistrācijas atzīšanu par spēkā neesošu var pieņemt tikai ar valsts varu apveltīts subjekts (iestāde) – Patentu valde vai RĪAP. Šādu lēmumu nevar pieņemt privātpersona, tādēļ tikai tas apstākļi, ka RĪAP izšķir strīdu starp divām privātpersonām vai ka RĪAP procesa pamatā tiek

<sup>36</sup> Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 31.08.2020. lēmums lietā SKA-1398/2020 [nav publicēts]

<sup>37</sup> Ibid. 5. p.

<sup>38</sup> Briede J., Danovskis E., Kovaļevska A. ADMINISTRATĪVĀS TIESĪBAS. Mācību grāmata. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016, 25. lpp.

izmantots civilprocess, vai arī tas, ka lēmumam nav piemērojama pārsūdzēšana saskaņā ar Administratīvā procesa likumu, nemaina to, ka tikai RĪAP, rīkojoties sabiedrības interesēs, var lemt par šāda lēmuma pieņemšanu. Tādēļ Augstākās tiesas Senāta arguments par to, ka RĪAP lēmumi nav pieņemti publisko tiesību jomā, neiztur kritiku un ir pretējs subjektu teorijai.

Tāpat Augstākās tiesas Senāts norāda: “[...] nav pamatoti pieteicējas argumenti par to, ka vispārējās jurisdikcijas tiesa nepārbauda padomes [RĪAP] pieņemtus lēmumus. Senāts nesaskata šķēršļus pieteicējai, iesniedzot prasības pieteikumu vispārējās jurisdikcijas tiesā, norādīt uz tās ieskatā pieļautiem procesuālajiem pārkāpumiem, kuri varēja ietekmēt lietas iznākumu.” Tāpat Augstākās tiesas Senāts atsaucas uz Civilprocesa likuma 250.<sup>20</sup> panta trešo daļu, kurā noteikts, ka prasības pieteikumā lietās, par kurām strīds izskatīts RĪAP, norāda, kā izpaužas RĪAP lēmuma nepareizība.<sup>39</sup> Tomēr Augstākās tiesas Senāts nav ņēmis vērā, ka Civilprocesa likuma norāde uz prasītāja tiesībām norādīt uz to, kā izpaužas RĪAP lēmuma nepareizība, ir tikai formāla, jo faktiski tiesa nevērtē RĪAP lēmumu. Vēl jo vairāk, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa bieži sprieduma motīvu daļas sākumā ietver rindkopu: “Tiesa norāda, ka atbilstoši Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma 98.panta un Civilprocesa likuma 250.<sup>18</sup> panta nosacījumiem tiesa, izskatot lietu par tiesībām, par kurām strīds izskatīts Rūpnieciskā īpašuma Apelācijas padomē, nepārskata Rūpnieciskā īpašuma Apelācijas padomes pieņemto lēmumu un nepārbauda tā pamatotību, bet izskata strīdu pēc būtības. Līdz ar to tiesa spriedumā nepauž savu attieksmi pret Rūpnieciskā īpašuma Apelācijas padomes lēmumu un neanalizē norādīto pamatojumu.”<sup>40</sup> Pat ja tiesa nolemtu vērtēt RĪAP lēmumu savā spriedumā, tās viedoklis nebūtu saistošs RĪAP. Tātad Augstākās tiesas Senāts ir izcēlis pieteicēja iespējas formāli norādīt uz kļūdām RĪAP lēmumā, iesniedzot prasību vispārējās jurisdikcijas tiesā, tomēr nav izvērtējis to, ka šāda darbība neļaus pieteicējam sasniegt vēlamu mērķi, jo atbilstoši tiesiskajam regulējumam tiesa nepārskata RĪAP lēmumu un nepārbauda tā pamatotību.

Kā minēts iepriekš, šis Augstākās tiesas Senāta lēmums norāda uz svarīgu problēmu – šobrīd RĪAP lēmumi nav pārsūdzami ne administratīvajā tiesā, ne vispārējās jurisdikcijas tiesā. Augstākās tiesas Senāts centās atrast argumentus par to, ka RĪAP lēmumu tiesas kontrole tomēr pastāv un procesa dalībniekiem ir iespējas vērsties tiesā par RĪAP pārkāptajām tiesībām, tomēr neviens no Augstākās tiesas Senāta argumentiem par šo jautājumu neizturēja kritiku. Šāda situācija papildus rada neuzticību RĪAP iebildumu lietās, jo rūpnieciskā īpašuma objekta

---

<sup>39</sup> Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 31.08.2020. lēmums lietā SKA-1398/2020, 6. p. [nav publicēts]

<sup>40</sup> Piemēram, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 08.10.2020. spriedums lietā C30354620, 5. lpp. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/nolemumi/pdf/441757.pdf> [aplūkots 16.03.2022.]

īpašnieks, redzot RĪAP lēmumu pieņemšanas procesa nepārskatāmību un neprognozējamību, var izvēlēties izlaist RĪAP un uzreiz vērsties tiesā, lai netērētu laiku un naudu uz neprognozējamu procesu un lēmumus, kur nevar pārsūdzēt.

Kā vēl vienu problēmu tiesiskajā regulējumā autors vēlas izcelt tiesu instances (to skaitu), kurās tiek izskatītas lietas par tiesībām, par kurām strīds izskatīts RĪAP. Šobrīd šādi strīdi tiek izskatīti Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā, bet tās spriedumi ir pārsūdzami Rīgas apgabaltiesā, kas rīkojas kā kasācijas instancē un kuras nolēmumi nav pārsūdzami.

Tomēr paralēli šādai kārtībai pastāv arī cita, bet līdzīga kārtība. Iebilduma lietas ierosināšana starp diviem rūpnieciskā īpašuma objektu īpašniekiem nav obligāta, rūpnieciskā īpašuma objekta īpašnieks var iesniegt prasību tiesā pret cita rūpnieciskā īpašuma objekta reģistrācijas īpašnieku ar lūgumu atzīt reģistrāciju par spēkā neesošu, neizmantojot RĪAP pakalpojumus. Šādās lietās kā pēdējā tiesu instance ir noteikts Augstākās tiesas Senāta Civillietu departaments. Abu šo lietu veidu priekšmeti, strīdu būtība un mērķis ir vienādi, tomēr vienā no lietām pēdējo vārdu saka Rīgas apgabaltiesa, bet otrā Augstākā tiesa. Arī lietās par rūpnieciskā īpašuma objekta reģistrācijas atcelšanu vai tās īpašnieka tiesību pārkāpumu kasācijas instance ir Augstākā tiesa.

Minēto iemeslu dēļ veidojas situācija, kad lietas, kurās persona izvēlējusies uzsākt iebilduma lietu RĪAP nevar tikt izskatītas Augstākajā tiesā, kamēr visas pārējās lietas, kuras saistītas ar rūpnieciskā īpašuma objektiem nepieciešamības gadījumā tiek skatītas Augstākajā tiesā. Praksē tas nozīmē, ka Augstākā tiesa veido judikatūru lietās par rūpnieciskā īpašuma tiesībām, izslēdzot no tās visas lietas, kurās personas strīdu sākotnēji risinājuši RĪAP (gan apelācijas lietas, gan iebildumu lietas), kas sastāda nozīmīgu daļu no visām lietām par rūpnieciskā īpašuma tiesībām. Nav šaubu, ka Rīgas apgabaltiesa taisa spriedumus, ievērojot Augstākās tiesas judikatūru, tomēr tas apstāklis, ka daļa lietu apstājas pie Rīgas apgabaltiesas, liedz saņemt Augstākās tiesas skaidrojumus par rūpnieciskā īpašuma tiesībām, īpaši, nesēņemto Preču zīmju likumu, tādējādi apgrūtinot tā piemērošanu un veidojot dažādas tā interpretācijas. Ja ir nolemts, ka daļa lietu par rūpnieciskā īpašuma tiesībām nonāk Augstākajā tiesā, tad nebūtu jāatstāj otra daļa no tām ārpus Augstākās tiesas redzesloka, jo šādi tiek kavēta gan rūpnieciskā īpašuma tiesiskā regulējuma attīstība un pilnveidošana, gan rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzība un izmantošana.

Kā pēdējo problēmu jāizceļ šobrīd RĪAP piemērojamo procedūru veidu neatbilstība Eiropas Savienības tiesībām, konkrētāk, Direktīvai 2015/2436, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību

aktus attiecībā uz preču zīmēm<sup>41</sup>. Direktīvas 45. panta pirmajā daļā ir noteikts, ka, neskarot pušu tiesības iesniegt pārsūdzību tiesās, dalībvalstis savos birojos nodrošina efektīvu un ātru administratīvu procedūru preču zīmes atcelšanai. Latvijas gadījumā šāda administratīvā procedūra būtu ieviešama RĪAP, kas papildinātu jau esošās iebildumu un apelāciju procedūras. Atcelšanas procedūra būtu uzsākama preču zīmju lietās uz jebkuras ieinteresētās personas iesnieguma pamata gadījumos, ja nepārtrauktā piecu gadu laikposmā preču zīme Latvijā nav faktiski lietota saistībā ar precēm un pakalpojumiem, kuriem tā reģistrēta, un nav pienācīgu iemeslu tās nelietošanai; vai ja pēc preču zīmes reģistrācijas dienas tā ir kļuvusi par sugas vārdu vai maldinošu norādi.

Pēc būtības tā ir Latvijā jau pazīstama procedūra, kuru šobrīd saskaņā ar Preču zīmju likuma 64. panta pirmo daļu var uzsākt, iesniedzot prasību tiesā. Tomēr Direktīva paredz, ka šāda procedūra būtu jāīsteno arī administratīvajā iestādē, tādējādi paātrinot un vienkāršojot preču zīmes atcelšanas procesu. Neviens šobrīd spēkā esošais likums neparedz atcelšanas procedūru RĪAP. Saskaņā ar Direktīvas 54. panta pirmo daļu atcelšanas procedūra iestādē ir jāievieš Latvijā līdz 2023. gada 14. janvārim, kas nozīmē, ka likumdevējam ir atlicis maz laika, lai veiktu grozījumus Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likumā. Protams, likumdevējam būs jālemj arī par to, kā un vai paredzēt šajā procedūrā pieņemto RĪAP lēmumu apstrīdēšanu un pārsūdzēšanu.

Atcelšanas procedūras ieviešana ir pareizais brīdis, kad būtu jāievieš arī citi grozījumi rūpnieciskā īpašuma tiesības, lai izvairītos no pārāk biežas likumu grozīšanas, kā arī veicinātu pārskatāmu rūpnieciskā īpašuma tiesību likumdošanu. Šī iemesla dēļ kopīgus risinājumus šai un citām šajā nodaļā minētajām problēmām autors piedāvās 3. nodaļā, bet pirms tās ir nepieciešams veikt RĪAP lēmumu tiesiskā regulējuma salīdzināšanu ar citu Latvijas iestāžu, Eiropas Savienības un starptautisko organizāciju iestāžu, kā arī citu valstu iestāžu, kuras izskata strīdus rūpnieciskā īpašuma tiesību jomā, lēmumu apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas kārtību, lai saprastu, vai, balstoties uz to, ir iespējams attīstīt un pilnveidot Latvijas rūpnieciskā īpašuma tiesisko regulējumu un vai šāda veida grozījumi vispār būtu pieņemami, ņemot vērā katras atsevišķās valsts rūpnieciskā īpašuma tiesību vēsturisko attīstību un tiesisko regulējumu iespējamās pretrunas.

Tāpat jau šobrīd jau var secināt, ka Latvijas vēsturiskais tiesiskais regulējums ir novecojis un no tā nebūtu jāiedvesmojas, piedāvājot grozījumus šobrīd spēkā esošajā tiesiskajā regulējumā. 2016. gada rūpnieciskā īpašuma tiesību sistēmas reforma un RĪAP izveidošana bija

---

<sup>41</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2015/2436, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm. Pieņemta 16.12.2015. [17.03.2022. red.]

nepieciešama un pozitīvi ietekmēja šīs tiesību jomas attīstību. Tomēr sešus gadus pēc reformas praksē ir saskatāmas nepilnības, kuras nepieciešams labot, lai turpinātu pastāvīgu rūpnieciskā īpašuma tiesību attīstību.

## **2. RŪPNIECISKĀ ĪPAŠUMA APELĀCIJAS PADOMEI LĪDZĪGU IESTĀŽU LĒMUMI**

### **2.1. Latvijas iestādes, starptautisko un Eiropas Savienības organizāciju iestādes**

Iepriekšējā nodaļā tika analizēts tiesiskais regulējums un tika identificētas tā aktuālās problēmas. Ņemot vērā noteiktās problēmas, šajā nodaļā tiks analizēta citu Latvijas iestāžu lēmumu, starptautisko un Eiropas Savienības organizāciju iestāžu lēmumu un citu valstu iestāžu lēmumu apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas kārtībā. Šo kārtību salīdzināšana ar kārtību, kāda pastāv Latvijā ļaus noteikt, vai iepriekšējā nodaļā analizētās problēmas ir sastopamas arī citās valstīs, kā arī iegūt priekšstatu par citiem, iespējams, efektīvākiem, tiesisko regulējumu veidiem.

Kā pirmās pētāmās iestādes autors izvēlējies Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma biroju (turpmāk – EUIPO) un tā Apelācijas padomes, kuras pēc būtības Eiropas Savienībā pilda tādas pašas funkcijas kā Patentu valde un RĪAP Latvijā. EUIPO reģistrē Eiropas Savienības preču zīmes un Kopienas dizainparaugus, kuri ir spēkā visā Eiropas Savienības teritorijā. Preču zīmju reģistrācijas procedūrā, atšķirībā no Latvijas, ietilpst arī iebilduma lietu izskatīšana, kuras rezultāts ietekmē lēmumu par rūpnieciskā īpašuma objekta reģistrāciju, bet dizainparaugu reģistrācijas laikā strīdi starp diviem rūpnieciskā īpašuma objektu turētājiem netiek izskatīti - šāds process ir paredzēts pēc dizainparauga reģistrācijas, un tas ir spēkā neesamības paziņošanas process. Par gala lēmumu šādā procesā un citiem reģistrācijas procedūrā pieņemtiem EUIPO lēmumiem ir iespējams iesniegt apelāciju Apelācijas padomēs.

Apelācijas padomi, kura pieņem lēmumu lietā, veido trīs locekļi, no kuriem viens ir priekšsēdētājs. Apelācijas padome var nodot lietu Lielajai padomei, ja tā uzskata, ka šāda rīcība ir pamatota, ņemot vērā lietas juridisko sarežģītību, nozīmību vai īpašus apstākļus. Lielo padomi veido deviņi locekļi, kas ietver Apelācijas padomju prezidentu kā priekšsēdētāju, padomju priekšsēdētājus un parastos locekļus, kas atlasīti no īpaša saraksta, lai kopumā būtu deviņi locekļi. Konkrētos gadījumos Apelācijas padome, kurai piešķirta lieta, to var nodot vienam loceklim, piemēram, ja lēmums attiecas tikai uz apelācijas pieņemamību.

Pieņemtiem lēmumiem saskaņā ar Regulu par Eiropas Savienības preču zīmi<sup>42</sup> un Regulu par Kopienas dizainparaugiem<sup>43</sup> ir pārsūdzami Eiropas Savienības Vispārējā tiesā. Par

---

<sup>42</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula 2017/1001 par Eiropas Savienības preču zīmi. Pieņemta 14.06.2017. [20.03.2022. red.]

<sup>43</sup> Eiropas Padomes Regula 6/2002 par Kopienas dizainparaugiem. Pieņemta 12.12.2001. [20.03.2022. red.]

Vispārējās tiesas spriedumiem apelāciju var iesniegt Eiropas Savienības Tiesā. Vispārējā tiesa vērtē lēmumus un lemj par to atcelšanu. Savukārt Eiropas Savienības Tiesā var pārsūdzēt Vispārējās tiesas spriedumus tikai par tiesību jautājumiem. Tas nozīmē, ka atšķirībā no Latvijas tiesiskā regulējuma modeļa Eiropas Savienībā iestāžu lēmumi par rūpnieciskā īpašuma tiesībām tiek pārskatīti, tiek veidota vienota tiesu prakse un Eiropas Savienības Tiesas judikatūra, neveidojas situācija, kurā nepastāvētu nekāda iestāžu lēmumu kontrole. Var secināt, ka Eiropas Savienībā lēmumu pārskatīšanā nav saskatāmas tik nozīmīgas problēmas, kā tas ir Latvijā, bet galvenā atšķirība ir meklējama veiksmīgāka tiesiskā regulējuma modeļa izvēlē.

Cita starptautiska iestāde, kurā tiek pieņemti lēmumi rūpnieciskā īpašuma tiesību jomā ir Eiropas Patentu organizācijas struktūrvienība - Eiropas Patentu iestāde (turpmāk – EPO). Par EPO pirmās instances nodaļu - Saņemšanas nodaļas (Receiving Section), Izskatīšanas nodaļu (Examining Divisions), Iebildumu nodaļu (Opposition Divisions) un Juridiskās nodaļas (Legal Division) - lēmumiem var iesniegt apelāciju Apelācijas padomēs, kuras ir pirmā un pēdējā instance EPO procedūrās. Apelācijas padomes sastāv no Paplašinātās apelācijas padomes, Tehniskās apelācijas padomes, Juridiskās apelācijas padomes un Apelācijas disciplinārlietu padomes. Tās savos lēmumos ir neatkarīgas no EPO un tām ir saistoša tikai Eiropas Patentu konvencija<sup>44</sup>. Tātad Apelācijas padomju lēmumi šajā gadījumā nav ne apstrīdami, ne pārsūdzami, kas nozīmē, ka Apelācijas padomju lēmumi, līdzīgi kā RĪAP lēmumi, netiek pārskatīti tiesā.

Kā otru šajā apakšnodaļā pētāmo jautājumu ir jāaplūko RĪAP līdzīgu Latvijas iestāžu lēmumu apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas kārtība. Par līdzīgām iestādēm šajā gadījumā autors izvēlējās tādas Latvijas iestādes, kurās, neatkarīgi no to darbības jomas, lēmumi tiek pieņemti koleģiāli. Tika pētīta Konkurences padome, Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome un Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padome.

Saskaņā ar Konkurences likumu<sup>45</sup> Konkurences padomes lēmējinstītūcija ir padome, kas Konkurences padomes vārdā pieņem lēmumus konkurences lietās. Konkurences padomes lēmumus, izņemot lēmumus par lietas ierosināšanu un lēmuma pieņemšanas termiņa pagarināšanu, procesa dalībnieks var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no šo lēmumu spēkā stāšanās dienas. Tiesa lietu izskata kā pirmās instances tiesa. Lieta tiek izskatīta triju tiesnešu sastāvā. Administratīvās apgabaltiesas spriedumu var pārsūdzēt, iesniedzot kasācijas sūdzību. Tātad Konkurences padomes lēmumi tiek pārsūdzēti

---

<sup>44</sup> Konvencija par Eiropas Patentu piešķiršanu (Eiropas Patentu konvencija). Parakstīta Minhenē 05.10.1973. [26.04.2022. red.]

<sup>45</sup> Konkurences likums: LV likums. Pieņemts 04.10.2001. [04.04.2022. red.]

Administratīvā procesa likuma kārtībā kā administratīvie akti, bet likums neparedz Konkurences padomes lēmumu apstrīdēšanu augstākā iestādē vai pašā Konkurences padomē.

Saskaņā ar Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumu<sup>46</sup> Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome ir neatkarīga pilntiesīga autonoma institūcija, kas atbilstoši savai kompetencei pārstāv sabiedrības intereses elektronisko plašsaziņas līdzekļu jomā. Tās lēmumus administratīvo pārkāpumu lietās var pārsūdzēt Administratīvās atbildības likumā<sup>47</sup> noteiktajā kārtībā, bet iestādes pieņemtos administratīvos aktus var pārsūdzēt parastā Administratīvā procesa likuma kārtībā Administratīvajā rajona tiesā. Iestādes lēmumu apstrīdēšana nav paredzēta.

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padome cita starpā kā ārpusstiesas instance izskata strīdus starp sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju un lietotāju vai starp sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem par to tiesībām un pienākumiem, kas izriet no likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem”<sup>48</sup> vai regulējamās nozares speciālajiem normatīvajiem aktiem. Šāda iestādes funkcija ir līdzīga RĪAP ārpusstiesas strīdu izšķiršanas funkcijai. Ja strīdā iesaistītā puse nav apmierināta ar iestādes lēmumu par strīda izskatīšanu, tā ar prasības pieteikumu par strīda priekšmetu ir tiesīga vērsties tiesā vai šķīrējtiesā Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā, un tiesa vai šķīrējtiesa šādu strīdu izskata pēc būtības.

Tātad šādā gadījumā tiesa, līdzīgi kā izskatot strīdu, kurš iepriekš izskatīts RĪAP, nevērtē iestādes lēmumu, bet gan izskata to pašu strīdu starp tām pašām pusēm no jauna. Civilprocesa likums neparedz īpašu kārtību šādiem strīdiem, tādēļ strīdi tiek izskatīti trijās instancēs. Iepazīstoties ar iestādes pieņemto lēmumu datubāzi<sup>49</sup>, var secināt, ka pieņemto lēmumu skaits, salīdzinot to ar RĪAP pieņemto lēmumu skaitu, ir neliels.

Var secināt, ka RĪAP līdzīgu iestāžu lēmumu apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas kārtība ir dažāda, daži lēmumi tiek pārsūdzēti kā administratīvie akti, bet, piemēram, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes lēmumi strīdu ārpusstiesas izskatīšanā, nav pārsūdzami, bet par šiem lēmumiem var vērsties tiesā. Tātad atkarībā no iestādes funkcijām un jomas, kurā tā pieņem lēmumus, likumdevējs ir noteicis dažādus lēmumu pārsūdzēšanas kārtības, kas nozīmē, ka ir svarīgi vērtēt katras iestādes, arī RĪAP, īpatnējo darbības jomu un funkcijas, piedāvājot tiesiskā regulējuma uzlabojumus, kuri vislabāk atbilst tieši konkrētajai iestādei un konkrētajai tiesību jomai. Visām iestādēm nevar būt vienots regulējums, jo šādā

---

<sup>46</sup> Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likums: LV likums. Pieņemts 12.07.2010. [04.04.2022. red.]

<sup>47</sup> Administratīvās atbildības likums: LV likums. Pieņemts 25.10.2018. [04.04.2022. red.]

<sup>48</sup> Likums “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem”: LV likums. Pieņemts 19.10.2000. [05.04.2022. red.]

<sup>49</sup> Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas Padomes lēmumu datubāze. Pieejama: <https://www.sprk.gov.lv/lemumi?year=2022&sector=All&category=17> [aplūkota 02.05.2022.]

veidā netiktu sasniegti iestāžu pieņemto lēmumu mērķi konkrētajās jomās, tādēļ nebūtu pareizi piemērot citu iestāžu lēmumu apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas kārtību RĪAP lēmumiem. Līdzīga situācija ir ar starptautisko organizāciju iestādēm, kuru lēmumu kontroles mehānismi ir pakārtoti īpatnējam organizācijas mērķim, bez piesaistes kādai noteiktai valstij, nevērtējot katras valsts īpatnējo nacionālo rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzības sistēmas vēsturisko attīstību un valdošās doktrīnas.

## 2.2. Eiropas Savienības dalībvalstu iestādes

Iepriekš pētītās iestādes nedeva skaidru atbildi par labāko tiesiskā regulējuma modeli, kādu varētu attiecināt uz RĪAP lēmumiem, tādēļ ir svarīgi izpētīt arī atsevišķu valstu nacionālo tiesisko regulējumu. Kā pirmās tiks aplūkotas daļa Eiropas Savienības dalībvalstu iestāžu, kuru mērķis un funkcijas ir līdzīgas RĪAP, lēmumu apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas kārtība. Protams, šo kārtību ir ietekmējušas Eiropas Savienības tiesības, tāpēc var būt saskatāmas līdzības Latvijā pastāvošajai kārtībai, tomēr daudzos procesuālajos jautājumos Eiropas Savienības dalībvalstu starpā pastāv būtiskas atšķirības.

Kā pirmā pētāmā Eiropas Savienības dalībvalsts iestāde tika izvēlēta Lietuvas Republikas Valsts patentu biroja Apelāciju nodaļa. Tā ir Valsts patentu biroja struktūrvienība, kuras funkcijas sakrīt ar RĪAP funkcijām, bet klāt nāk arī preču zīmju atcelšanas lietu izskatīšana, kas vēl nav ieviesta Latvijā. Lai arī varētu apšaubīt šādas struktūrvienības neatkarību, tomēr tā pilda tādas pašas funkcijas kā RĪAP.

Lietuvas likumos nav atrodama informācija par iespēju apstrīdēt kādu Apelāciju nodaļas lēmumu, bet ir paredzēts, ka tās lēmumus var pārsūdzēt civilprocesuālā kārtībā Viļņas apgabaltiesā.<sup>50</sup> Viļņas apgabaltiesa vērtē Apelāciju nodaļas lēmumu, tātad Apelācijas nodaļas lēmumi, ar kuriem strīdu izšķir pēc būtības, Lietuvā tiek pārskatīti tiesā.<sup>51</sup> Par Viļņas

---

<sup>50</sup> Law on the Legal Protection of Topographies of Semiconductor Products [Likums “Par pusvadītāju izstrādājumu topogrāfijas tiesisko aizsardzību”]. Pieejams: <https://vpb.lrv.lt/uploads/vpb/documents/files/Topographies.pdf> [aplūkots 22.03.2022.]

Law on Designs [Likums “Par dizainparaugiem”]. Pieejams: <https://vpb.lrv.lt/uploads/vpb/documents/files/Design%20law.pdf> [aplūkots 22.03.2022.]

Law on Trademarks [Likums “Par preču zīmēm”]. Pieejams: [https://vpb.lrv.lt/uploads/vpb/documents/files/3058\\_Preki%C5%B3%20%C5%BEenk%C5%B3%20%C4%AFst%20AR\\_2019%2001%2001\\_\\_en.doc](https://vpb.lrv.lt/uploads/vpb/documents/files/3058_Preki%C5%B3%20%C5%BEenk%C5%B3%20%C4%AFst%20AR_2019%2001%2001__en.doc) [aplūkots 22.03.2022.]

Patent Law [Patentu likums]. Pieejams: [https://vpb.lrv.lt/uploads/vpb/documents/files/E%209449\\_AR\\_2018-05-01\\_ENG.docx](https://vpb.lrv.lt/uploads/vpb/documents/files/E%209449_AR_2018-05-01_ENG.docx) [aplūkots 22.03.2022.]

<sup>51</sup> Piemēram, Viļņas apgabaltiesas 22.11.2021. spriedums lietā Nr. e2-2689-580 / 2021. Pieejams: <http://liteko.teismai.lt/viesaspredimupaieska/tekstas.aspx?id=7aece072-6a36-4815-9281-bc3747d9b170> [aplūkots 23.03.2022.]

apgabaltiesas spriedumu apelācija ir iesniedzama Lietuvas Apelācijas tiesā, bet par tās spriedumu kasācijas sūdzība ir iesniedzama Lietuvas Augstākajā tiesā.

Nedaudz citādāka situācija ir citā Baltijas valstī Igaunijā, kur ir izveidota Apelācijas padome, kura arī izskata iebildumu, atcelšanas un apelācijas lietas. Saskaņā ar Igaunijas likumiem, Apelācijas padomes lēmumi nav apstrīdami, bet lēmumus apelācijas lietās var pārsūdzēt civilprocesuālā kārtībā Harju rajona tiesā. Savukārt par lēmumiem iebildumu un atcelšanas lietās vai Apelācijas padomes locekļa vienpersonisku lēmumu var celt prasību tiesā. Likumos netiek lietots vārds “pārsūdzēt”, tādēļ secināms, ka Igaunijā, līdzīgi kā Latvijā, pastāv kārtība, kurā tiesa nevērtē Apelācijas padomes lēmumus.<sup>52</sup>

Igaunijas Civilkodeksā<sup>53</sup> nav atrodamas arī kādas atkāpes no parastās apelācijas un kasācijas sūdzību iesniegšanas. Harju rajona tiesas spriedums ir pārsūdzams Apgabaltiesā, bet par Apgabaltiesas spriedumu kasācijas kārtībā var vērsties Augstākajā tiesā, kura vērtē tikai tiesību jautājumus. Tātad Igaunijā, atšķirībā no Latvijas, Apelācijas padomes lēmumi tiek pakļauti tiesas kontrolei, bet Augstākajai tiesai ir iespēja veiksmīgi attīstīt judikatūru rūpnieciskā īpašuma tiesību jomā.

Lielākajā Eiropas Savienības dalībvalstī Francijā ir sava īpatnēja kārtība. Galīgos lēmumus par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību administratīvajā kārtībā (arī iebildumu lietās) pieņem Valsts rūpnieciskā īpašuma institūta ģenerāldirektors, kura lēmumus var pārsūdzēt kādā no Apgabaltiesām atkarībā no pārsūdzības iesniedzēja domicila. Ģenerāldirektors iesniedz savu paskaidrojumus par pārsūdzēto lēmumu. Par Apgabaltiesu spriedumiem ir iespējams iesniegt kasācijas sūdzību Augstākajā tiesā, bet tikai par tiesību jautājumiem.<sup>54</sup> Tātad arī Francijā pastāvošajā kārtībā administratīvās iestādes pieņemtie lēmumi tiek pārskatīti tiesā, un Augstākajai tiesai ir iespēja izskatīt šāda rakstura lietas.

Cita ietekmīga Eiropas Savienības dalībvalsts Vācija, no kuras likumiem bieži vien ir iedvesmojies Latvijas likumdevējs, ir ieviesusi savu īpašu kārtību pētāmajā jautājumā.<sup>55</sup>

---

<sup>52</sup> Principles of Legal Regulation of Industrial Property Act [Rūpnieciskā īpašuma tiesiskā regulējuma principu likums]. Pieejams: <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/ee/508042019010/consolide/current#8dd888a1-5ca7-40a4-80ba-fa380953025c> [aplūkots 23.03.2022.]

<sup>53</sup> Code of Civil Procedure [Civilkodekss]. Pieejams: <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/ee/503022016003> [aplūkots 27.03.2022.]

<sup>54</sup> Intellectual Property Code [Intelektuālā īpašuma kodekss]. Pieejams: <https://www.regimbeau.eu/docs/Intellectual-Property-Code-EN.pdf> [aplūkots 01.05.2022.]

<sup>55</sup> Patent Act [Patentu likums]. Pieejams: [https://www.gesetze-im-internet.de/englisch\\_patg/englisch\\_patg.html#:~:text=\(1\)%20The%20German%20Patent%20and,art%20documented%20therein%20in%20the](https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_patg/englisch_patg.html#:~:text=(1)%20The%20German%20Patent%20and,art%20documented%20therein%20in%20the) [aplūkots 02.05.2022.]

Act on the Protection of Trade Marks and other Signs [Likums par preču zīmju un citu apzīmējumu aizsardzību]. Pieejams: [https://www.gesetze-im-internet.de/englisch\\_markeng/englisch\\_markeng.html](https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_markeng/englisch_markeng.html) [aplūkots 02.05.2022.]

Act on the Legal Protection of Designs [Likums par dizainparaugu tiesisko aizsardzību]. Pieejams: [https://www.gesetze-im-internet.de/englisch\\_geschmmg/englisch\\_geschmmg.html#:~:text=\(1\)%20A%20design%20is%20protected,of%20filing%20of%20the%20application.](https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_geschmmg/englisch_geschmmg.html#:~:text=(1)%20A%20design%20is%20protected,of%20filing%20of%20the%20application.) [aplūkots 02.05.2022.]

Vācijas Patentu un preču zīmju biroja lēmumi apelāciju, iebildumu un atcelšanas lietās var tikt apstrīdēti Apelācijas nodaļā vai pārsūdzēti Federālajā patentu tiesā, atkarībā no tās personas statusa, kura ir pieņēmusi konkrēto lēmumu. Par Federālās patentu tiesas lēmumu ir iespējams iesniegt kasācijas sūdzību Augstākajā tiesā par tiesību jautājumiem.

Pieminētā Federālā patentu tiesa ir specializēta tiesa, kas izskata tikai ar rūpnieciskā īpašuma tiesībām un augu šķirņu aizsardzības tiesībām saistītus strīdus. Tiesa izveidota jau 1961. gadā, ņemot vērā 1959. gada 13. jūnijā pieņemtajā Federālās administratīvās tiesas spriedumā paustās atziņas par to, ka tobrīd pastāvošās Patentu biroja Apelācijas padomes lēmums ir administratīvās iestādes akts, un tādēļ tas ir jāpakļauj tiesas kontrolei.<sup>56</sup> Tiesa pārskata Vācijas Patentu un preču zīmju biroja lēmumus, tādēļ arī šoreiz jāsecina, ka kārtēja Eiropas Savienības valsts ir izvēlējusies veismīgāku pētāmā jautājuma tiesisko regulējumu.

Citā Eiropas Savienības valstī Polijā lēmumi, kurus Patentu birojs pieņem iebildumu lietās, kā arī apelāciju lietās par saviem lēmumiem, ir pārsūdzami Administratīvajā tiesā.<sup>57</sup> Savukārt par Administratīvās tiesas spriedumiem ir iespējams iesniegt kasācijas sūdzību Augstākajā administratīvajā tiesā, kas skata lietas tikai par tiesību jautājumiem.

Tātad lielākajā daļā pētīto Eiropas Savienības valstu tiesiskais regulējums paredz RĪAP pēc funkcijām līdzīgu iestāžu lēmumu pārsūdzēšanu tiesā – dažās valstīs civilprocesuālā kārtībā, bet citās administratīvajā kārtībā, kas nozīmē šaurākas tiesas pilnvaras lēmuma analizēšanā. Tomēr tas nemaina to, ka, atšķirībā no Latvijas tiesām, pētīto Eiropas Savienības dalībvalstu tiesas vērtē iestādes lēmumus, bet par vērtētajiem jautājumiem un rūpnieciskā īpašuma tiesībām tiek attīstīta judikatūra. Iestāžu lēmumi nepaliek bez tiesas kontroles.

### 2.3. Citu valstu iestādes

Arī ārpus Eiropas Savienības esošo valstu iestādes var dot nozīmīgu ieguldījumu šī darba mērķu sasniegšanai. Šo valstu tiesiskā regulējuma analizēšana ļauj palūkoties uz valstīm, kuras atrodas ārpus Eiropas Savienības, kura rūpnieciskā īpašuma tiesību jomā ir tendēta uz tiesiskā regulējuma vienādošanu, tiesību tiesas ietekmes. Tika izvēlētas tādas valstis, kurām ar Latviju ir kopīgā vēsture PSRS sastāvā, kurām pēc PSRS sabrukšanas līdzīgi kā Latvijai bija jāsaskaras ar rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzības sistēmas atjaunošanu vai tās izveidošanu no jauna. Kā analizējamās valstis tika izvēlētas Krievija, Baltkrievija, Ukraina, Gruzija un Armēnija, lai

---

<sup>56</sup> Bundespatentgericht: History. Pieejams: [https://www.bundespatentgericht.de/EN/TheCourt/History/history\\_node.html](https://www.bundespatentgericht.de/EN/TheCourt/History/history_node.html) [aplūkots 02.05.2022.]

<sup>57</sup> Industrial Property Law [Rūpnieciskā īpašuma likums]. Pieejams: <https://wipo.lex-res.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/pl/pl076en.pdf> [aplūkots 03.05.2022.]

veidotu ieskatu kopējā situācijā postpadomju valstīs. Citu valstu, piemēram, nozīmīgu rūpnieciskā īpašuma lielvalstu Ķīnas un ASV, tiesiskā regulējuma analizēšana netika uzskatīta par nepieciešamu, ņemot vērā atšķirīgo vēsturisko attīstību un kopīgās vēstures trūkumu.

Pirmā pētāmā valsts ir Latvijas austrumu kaimiņš Krievija, kas, ņemot vērā PSRS rūpnieciskā īpašuma tiesību īpatnības un Krievijas plašo tirgu, pēc PSRS sabrukšanas saskārās ar vislielākajiem izaicinājumiem rūpnieciskā īpašuma tiesību jomā, salīdzinot ar citām postpadomju valstīm. Pirms tiesiskā regulējuma analīzes ir svarīgi veikt nelielu atkāpi, norādot, ka Krievijas tiesiskais regulējums strauji mainās Krievijas likumdevēja pieņemto likumu grozījumu dēļ, kuri tiek pieņemti reaģējot uz sankcijām pret Krieviju. Konkrēti grozījumi tiesiskajā regulējumā nav prognozējami, tomēr jau tagad, iepazīstoties ar ekspertu viedokļiem<sup>58</sup> un Krievijas likumdevēja jau pieņemto likumu<sup>59</sup>, ir saprotams, ka Krievijas rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzības sistēma uz šī darba tapšanas brīdi piedzīvo ļoti straujas negatīvas izmaiņas. Šī atkāpe bija nepieciešama, lai izceltu to, ka tiesiskā regulējuma analīze tika veikta avotu aplūkošanas datumā, kas nozīmē, ka tuvākajā laikā potenciāli pieņemto Krievijas tiesiskā regulējuma izmaiņu dēļ ir iespējama šajā darbā minētās informācijas neatbilstība realitātei, kas pastāv uz darba lasīšanas brīdi.

Krievijā lēmumus par rūpnieciskā īpašuma objekta reģistrāciju pieņem Federālais intelektuālā īpašuma dienests (Rospatent), bet tā lēmumus var apstrīdēt un iebildumus iesniegt tā struktūrvienībā Patentu strīdu palātā, kuras lēmums tiek uzskatīts par Rospatent lēmuma neatņemamu sastāvdaļu.<sup>60</sup> Rospatent lēmums ir pārsūdzams Intelektuālā īpašuma tiesā.<sup>61</sup> Šīs tiesas kompetencē ietilpst strīdu par intelektuālā īpašuma tiesībām izskatīšana kā pirmajai

---

<sup>58</sup> Слабых И. Почему Россия проваливает защиту интеллектуальной собственности, 2021. Pieejams: <https://imrussia.org/ru/аналитика/3331-почему-россия-проваливает-защиту-интеллектуальной-собственности> [aplūkots 04.05.2022.]

Мэллой М., Ариевич П. Российское правительство принимает на себя широкие полномочия по ограничению прав интеллектуальной собственности, 2022. Pieejams: <https://www.dlapiper.com/ru/russia/insights/publications/2022/03/russian-government-assumes-broad-powers-to-curtail-ip-rights/> [aplūkots 04.05.2022.]

<sup>59</sup> Федеральный закон «О внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации» [Federālais likums “Par grozījumu ieviešanu atsevišķos Krievijas Federācijas likumdošanas aktos”]. Pieejams: <http://ips.pravo.gov.ru:8080/default.aspx?pn=0001202203080001> [aplūkots 04.05.2022.]

<sup>60</sup> Правила рассмотрения и разрешения федеральным органом исполнительной власти по интеллектуальной собственности споров в административном порядке [Noteikumi par strīdu izskatīšanu un izšķiršanu administratīvajā kārtībā federālā intelektuālā īpašuma izpildvaras orgānā]. Pieejams: <https://www1.fips.ru/about/otdelenie-palata-po-patentnym-sporam/pravila-podachi-vozzrazheniy-i-zayavleniy-i-ikh-rassmotreniya-v-palate-po-patentnym-sporam.php> [aplūkots 04.05.2022.]

<sup>61</sup> Гражданский кодекс Российской Федерации [Krievijas Federācijas Civilt kodekss]. Pieejams: <http://ivo.garant.ru/#/document/10164072/paragraph/8430:0> [aplūkots 04.05.2022.]

Арбитражный процессуальный кодекс Российской Федерации [Krievijas Federācijas Arbitrāžas procesa kodekss] Pieejams: <http://ivo.garant.ru/#/document/12127526/paragraph/472562:0> [aplūkots 04.05.2022.]

instancei, kā arī kā kasācijas instancei.<sup>62</sup> Tātad arī Krievijā tiesiskais regulējums paredz pētāmās iestādes lēmumu pārskatīšanu tiesā, kā arī lietas par šiem lēmumiem nonāk līdz tādai tiesai, kas ir judikatūras veidotāja intelektuālā īpašuma tiesību jomā.

Baltkrievija ir Latvijas kaimiņvalsts, kura arī iepriekš ir bijusi PSRS sastāvā. Baltkrievijā lēmumus par rūpnieciskā īpašuma objektu reģistrāciju pieņem Nacionālais intelektuālā īpašuma centrs, bet apelācijas pret tā lēmumiem un iebildumus ir iespējams iesniegt šīs iestādes Apelācijas padomē vai uzreiz tiesā. Pieņemtie Apelācijas padomes lēmumi ir pārsūdzami civilprocesuālā kārtībā Baltkrievijas Republikas Augstākās tiesas intelektuālā īpašuma lietu kolēģijā.<sup>63</sup> Tātad, lai arī Apelācijas padomes lēmumi Baltkrievijas ir pārsūdzami tikai vienā instancē, tie tomēr ir pārsūdzami, turklāt tādā iestādē, kas veido Baltkrievijas judikatūru rūpnieciskā īpašuma tiesību jomā.

Līdzīgi kā Baltkrievijā arī Ukrainā apelācijas par rūpnieciskā īpašuma objektus reģistrējošās iestādes - Ukrainas intelektuālā īpašuma institūta (Ukrpatent) lēmumiem, kā arī iebildumus var iesniegt Ukrpatent struktūrvienībā Apelācijas padomē vai uzreiz tiesā.<sup>64</sup> Apelācijas padomes lēmumu pārapstiprina Ukrpatent, kura galīgo lēmumu var pārsūdzēt Augstajā intelektuālā īpašuma tiesā, kas ir specializētā tiesa, kas pilnvarota skatīt lietas kā pirmā instance un kā apelācijas instance, bet par šīs tiesas kā apelācijas instances pieņemto lēmumu var iesniegt kasācijas sūdzību Augstākajā tiesā.<sup>65</sup> Secināms, ka arī Ukrainā tiesas pārskata Apelācijas padomes lēmumus, kā arī tiesiskais regulējums ļauj tiesām veiksmīgi veidot judikatūru par intelektuālā īpašuma tiesībām.

Kā pēdējās pētāmās valsts tika izvēlētas Gruzija un Armēnija, kuras, lai arī ģeogrāfiski ir vairāk pieskaitāmas Āzijai, tomēr vēsturiski un kulturāli vairāk tiecas uz Eiropu. Arī

---

<sup>62</sup> Закон «Об арбитражных судах в Российской Федерации» [Likums “Par Krievijas Federācijas arbitražas tiesām”]. Pieejams: <https://legalacts.ru/doc/FKZ-ob-arbitrazhnyh-sudah/> [aplūkots 04.05.2022.]

<sup>63</sup> Закон Республики Беларусь «О товарных знаках и знаках обслуживания» [Baltkrievijas Republikas likums “Par preču zīmēm un pakalpojumu zīmēm”]. Pieejams: <https://www.ncip.by/upload/doc/2020/TZ/1.pdf> [aplūkots 05.05.2022.]

Закон Республики Беларусь «О патентах на изобретения, полезные модели, промышленные образцы» [Baltkrievijas Republikas likums “Par patentiem uz izgudrojumiem, lietderīgajiem modeļiem un dizainparaugiem”]. Pieejams: [https://www.ncip.by/upload/doc/2020/Izob\\_mobel\\_obraz/1.pdf](https://www.ncip.by/upload/doc/2020/Izob_mobel_obraz/1.pdf) [aplūkots 05.05.2022.]

Закон Республики Беларусь «О географических указаниях» [Baltkrievijas Republikas likums “Par ģeogrāfiskajām norādēm”]. Pieejams: [https://www.ncip.by/upload/doc/2020/Naimen\\_mest/1.pdf](https://www.ncip.by/upload/doc/2020/Naimen_mest/1.pdf) [aplūkots 05.05.2022.]

<sup>64</sup> Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» [Ukrainas likums “Par tiesību uz preču un pakalpojumu zīmēm aizsardzību”]. Pieejams: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text> [aplūkots 05.05.2022.]

Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» [Ukrainas likums “Par tiesību uz izgudrojumiem un lietderīgajiem modeļiem aizsardzību”]. Pieejams: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text> [aplūkots 05.05.2022.]

<sup>65</sup> Закон України «Про судоустрій і статус судів» [Ukrainas likums “Par tiesu varu tiesnešu statusu”]. Pieejams: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> [aplūkots 05.05.2022.]

rūpnieciskā īpašuma jomā šo valstu uzņēmēji ir parūpējušies par savu tiesību aizsardzību ne tikai savā reģionā, bet arī Eiropas Savienībā, piemēram, gruzīnu preču zīme “Borjomi” vai armēņu preču zīme “ARARAT” ir atpazīstamas ne tikai Latvijā, bet arī citās Eiropas Savienības dalībvalstīs. Arī savas nacionālās rūpnieciskā īpašuma aizsardzības sistēmas pēc PSRS sabrukuma šīs valstis centās veidot līdzīgi Eiropas valstīs jau pastāvošajam modelim.

Gruzijā lēmumus par rūpnieciskā īpašuma objektu reģistrāciju pieņem Gruzijas Nacionālais intelektuālā īpašuma centrs (Sakpatenti). Apelācijas par Sakpatenti lēmumiem un iebildumus var iesniegt Sakpatenti struktūrvienībā – Apelācijas padomē.<sup>66</sup> Šādi lēmumi ir pārsūdzami tiesā administratīvi procesuālajā kārtībā – pirmajā, apelācijas un kasācijas instance.<sup>67</sup>

Armēnijā lēmumus par rūpnieciskā īpašuma objektu reģistrāciju pieņem Intelektuālā īpašuma ofiss, bet tā lēmumus par apstrīdēt struktūrvienībā Apelācijas padomē, kas izskata arī iebildumu lietas.<sup>68</sup> Arī Armēnijā Apelācijas padomes lēmumus ir pārsūdzams administratīvajā tiesā trijās instancēs.<sup>69</sup> Tātad arī šajā gadījumā ir jāsecina, ka Apelācijas padomes lēmumi gan Gruzijā, gan Armēnijā tiek pārskatīti tiesā, tomēr šajā gadījumā tiesu prakse veidojas paralēli administratīvajā procesā un civilprocesā, kā tas notika Latvijā līdz 2016. gada reformām. Šādu kārtību noteikti nebūtu jāatgriež Latvijā, jo tā veicinātu dubultās tiesu prakses veidošanos, no kuras jau 2016. gadā likumdevējs ir veiksmīgi atteicies.

Var secināt, ka arī ārpus Eiropas Savienības esošās valstis, kurām ar Latviju ir bijusi kopīga vēsture, ir izvēlējušās veidot savu tiesisko regulējumu rūpnieciskā īpašuma tiesību jomā tādā veidā, lai panāktu RĪAP pēc funkcijām līdzīgu iestāžu lēmumu pārsūdzēšanas iespējas. Lai arī pamatā gadījumu šie lēmumi tiek pārsūdzēti administratīvā procesa kārtībā, tomēr tas nemaina faktu, ka, atšķirībā no Latvijas, lēmumu pārsūdzēšanas kārtība šajās valstīs pastāv.

---

<sup>66</sup> Trademark Law of Georgia [Gruzijas Preču zīmju likums]. Pieejams: [https://www.sakpatenti.gov.ge/media/page\\_files/TRADEMARK\\_LAW\\_ENG.pdf](https://www.sakpatenti.gov.ge/media/page_files/TRADEMARK_LAW_ENG.pdf) [aplūkots 05.05.2022.]  
Patent Law of Georgia [Gruzijas Patentu likums]. Pieejams: [https://www.sakpatenti.gov.ge/media/page\\_files/patent\\_law\\_2017\\_m.pdf](https://www.sakpatenti.gov.ge/media/page_files/patent_law_2017_m.pdf) [aplūkots 05.05.2022.]  
Law of Georgia on Design [Gruzijas Dizainparaugu likums]. Pieejams: [https://www.sakpatenti.gov.ge/media/page\\_files/LAW\\_OF\\_GEORGIA\\_ON\\_DESIGN\\_2018\\_2.pdf](https://www.sakpatenti.gov.ge/media/page_files/LAW_OF_GEORGIA_ON_DESIGN_2018_2.pdf) [aplūkots 05.05.2022.]

<sup>67</sup> Administrative Procedure Code of Georgia [Gruzijas Administratīvā procesa kodekss]. Pieejams: <https://matsne.gov.ge/en/document/download/16492/48/en/pdf> [aplūkots 06.05.2022.]

<sup>68</sup> Закон Республики Армения «О патентах, полезных моделях и промышленных образцах» [Armēnijas Republikas likums “Par patentiem, lietderīgajiem modeļiem un dizainparaugiem”]. Pieejams: <https://www.aipa.am/ru/PatentLaw/> [aplūkots 06.05.2022.]

The Law of the Republic of Armenia on Trademarks [Armēnijas Republikas likums “Par preču zīmēm”]. Pieejams: <https://wipolex.wipo.int/ru/text/200952> [aplūkots 06.05.2022.]

Закон Республики Армения о Географических Указаниях [Armēnijas Republikas likums “Par ģeogrāfiskajām norādēm”]. Pieejams: <https://www.aipa.am/ru/Geographical-IndicationsLaw/> [aplūkots 06.05.2022.]

<sup>69</sup> Административно-процессуальный кодекс Республики Армения [Armēnijas Republikas Administratīvi-procesuālais kodekss]. Pieejams: <https://www.arlis.am/DocumentView.aspx?docid=138091> [aplūkots 06.05.2022.]

Tajā pašā laikā valstīs, kurās nav izveidotas specializētas intelektuālā (vai rūpnieciskā) īpašuma tiesas, pastāv risks, ka veidojas dubultā tiesu prakse, jo līdzīgas lietas tiek izskatītas gan administratīvajā procesā, gan civilprocesā.

Svarīgi atzīmēt, ka no visām pētītajām valstīm kā labākais lēmumu pārsūdzēšanas variants ir izceļams specializēto intelektuālā īpašuma tiesu izveide, kurām tiek nodotas arī lietas par rūpnieciskā īpašuma iestādes lēmuma pārsūdzēšanu. Ar šādu kārtību tiek nemitīgi uzturēta tiesnešu kvalifikācija, samazinās tiesas kļūdu risks un veidojas lielāka uzticība tiesai. Latvijas gadījumā šādas tiesas izveidošana nebūtu ekonomiski pamatota, ņemot vērā mazo Latvijas tirgu, kura dēļ Latvijā tiek reģistrēts mazāks skaits rūpnieciskā īpašuma objektu, un līdz ar to mazāku strīdu skaitu. Tādēļ būtu jāpaliek pie šobrīd piemērojamā civilprocesa, papildinot to ar RĪAP lēmuma pārsūdzēšanas kārtību, kas pārlietu nenoslogotu tiesu sistēmu un pilnveidotu rūpnieciskā īpašuma aizsardzības sistēmu Latvijā.

### **3. NEPIECIEŠAMIE UZLABOJMI TIESISKAJĀ REGULĒJUMĀ**

#### **3.1. Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmumu apstrīdēšana un pārsūdzēšana**

Ņemot vērā iepriekšējās nodaļās analizēto informāciju par RĪAP un citu līdzīgu iestāžu Latvijas teritorijā vēsturi, to lēmumu apstrīdēšanu un pārsūdzēšanu, kā arī starptautisko, Eiropas Savienības un citu valstu pēc funkcijām līdzīgu iestāžu lēmumu apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas kārtību, autors uzskata, ka Latvijas tiesiskajā regulējumā, konkrēti Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likumā un Civilprocesa likumā, ir nepieciešams veikt grozījumus. Grozījumu mērķis ir veicināt rūpnieciskā īpašuma tiesību attīstību, nododot tiesu kontrolei RĪAP pieņemtos lēmumus.

Kā secināts iepriekš, šī brīža RĪAP lēmumu pārsūdzēšanas neiespējamība veido situāciju, kurā lietas dalībnieks, nepiekrītot RĪAP lēmumam, ar kuru strīdu izšķir pēc būtības, ir spiests vērsties tiesā par RĪAP jau izskatītu strīdu, uzsākot jaunu procesu. Tiesa nevērtē RĪAP lēmumā ietvertos argumentus, kā arī procesa gaitā pieņemtos lēmumus, ar kuriem strīdu neizšķir pēc būtības. Šī iemesla dēļ bez tiesas vērtējuma paliek nozīmīgi tiesību jautājumi, kā arī tiek pieļauts, ka lēmums, kurš pieļauto būtisko procesuālu pārkāpumu dēļ varētu tikt uzskatīts par prettiesisku, netiek atcelts, bet lietas dalībnieki iebilduma lietā var izmantot RĪAP kā iestādi, kurā pārbaudīt vai pilnveidot savus argumentus un pierādījumus, vēlāk iesniedzot prasību tiesā, kura tikusi papildināta ar pierādījumiem, kuru trūka RĪAP procesā. Tāpat iestādes lēmumu kontroles neesamība neveicina sabiedrības uzticību konkrētajai iestādei, atsevišķos gadījumos pat graujot iestādes reputāciju, kas sabiedrības acīs samazina uzticēšanos administratīvajām iestādēm kopumā.

Autora piedāvātais veids, kā varētu atrisināt šo problēmu, ir lēmuma, ar kuru strīdu izšķir pēc būtības, pārsūdzēšanas kārtības ieviešana. Ņemot vērā iestādes īpatnējās funkcijas, ir jāizlemj, kuru procesu piemērot tiesā, izskatot lietu par RĪAP lēmuma pārsūdzēšanu - vai nu šobrīd esošais civilprocess, vai arī līdz 2016. gadam pastāvējušais administratīvais process. 1.2. apakšnodaļā jau tika minēti iemesli, kādēļ administratīvais process nesaskan ar RĪAP izskatāmo strīdu būtību. Tam var piekrist, ja tiek runāts par iebildumu lietām, kurās savā starpā sacenšas divi rūpnieciskā īpašuma objektu īpašnieki (pieteicēji). Ja RĪAP lēmums tiktu pārsūdzēts administratīvajā tiesā, tad pēc lēmuma pārsūdzēšanas RĪAP būtu faktiski jānostājas kāda no lietas dalībniekiem pusē, kas būtu pretēji strīda būtībai.

Tomēr apelācijas lietās strīds ir starp Patentu valdi un rūpnieciskā īpašuma objekta īpašnieku (pieteicēju). Šajā gadījumā nav saskatāmas tās problēmas, kuras tika izceltas, runājot

par iebilduma lietām. Sākotnēji šķiet, ka RĪAP lēmumus, kas pieņemti apelācijas lietās, varētu noteikt kā pārsūdzamus Administratīvajā tiesā, tomēr pret šādu izvēli runā vairāki īpatnēji lietas faktori. Kā zināms, rūpnieciskā īpašuma tiesības ir šaura tiesību joma, par kuru ne tikai vidusmēra juristam, bet arī advokātiem un pat tiesnešiem bieži vien var trūkt pietiekamu teorētisko un praktisko zināšanu, lai spētu veiksmīgi aizstāvēt sava klienta intereses vai lemtu tiesu. Ne par velti šajā tiesību jomā tiesnešiem nemitīgi tiek paaugstināta kvalifikācijā un strīdus šajā tiesību jomā izskata tikai ierobežots skaits tiesnešu (lietu piekritība Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā un Rīgas apgabaltiesā), kā arī ir izveidots profesionālo patentpilnvarnieku institūts, kuriem ar nesenajiem grozījumiem Civilprocesa likumā<sup>70</sup> tika ļauts vest arī kasācijas instancē fizisko un juridisko personu lietas par rūpnieciskā īpašuma tiesību pārkāpumiem un aizsardzību.

Ja tiek pieļauts, ka RĪAP pieņemtie lēmumi iebildumu lietās tiek pārsūdzēti civilprocesuālajā kārtībā, bet apelācijas lietās pieņemtie lēmumi nonāk Administratīvajā tiesā, tad valstij jāiegulda papildus līdzekļi tiesnešu izglītošanā, ņemto vērā, ka apelācijas lietā tiesnešiem būtu jāsakaras ar specifiskiem juridiskiem terminiem, kuru pilnīgai izprašanai tiesnešiem un valstij būs jāiegulda laiks un nauda, bet rezultātā tiks panākts tikai tas, ka rūpnieciskā īpašuma aizsardzības sistēma ir sazarota un parastam lietas dalībniekam neizprotama. Turklāt administratīvā tiesa vērtētu lēmuma tiesiskumu un lietderību, bet tādā veidā tiktu bez vērtējuma atstāti daudzi svarīgi rūpnieciskā īpašuma tiesību jautājumi, nenoskaidrojot rūpnieciskā īpašuma objekta īpašnieka izņēmuma tiesību apjomu un civiltiesiskās attiecības ar trešajām personām.

Secināms, ka RĪAP lēmuma, ar kuru strīdu izšķir pēc būtības, pārsūdzēšana Administratīvā procesa likumā nebūs efektīva un būs pretēja strīdu būtībai. 2016. gada reformā netika pieļauta kļūda, tādēļ būtu jāpaliek pie lietu izskatīšanas civilprocesuālajā kārtībā. Tomēr rodas problēma ar to, ka Civilprocesa likums neparedz kārtību, kādā tiesa varētu vērtēt kādas iestādes lēmumu. Šajā gadījumā iespējamais izvērtējamais variants būtu RĪAP atzīšana par kvazitiesu, kas varētu būt ievērojams grozījums ne tikai tiesiskajā regulējumā, bet arī Latvijas tiesu sistēmā, tādēļ būtu apšaubāma plaša atbalsta saņemšana šādas kārtības ieviešanai no tiesību zinātniekiem. Tomēr nebūtu pamatoti tikai šī argumenta dēļ uzreiz atņemt šādu grozījumu ieviešanu.

Kvazitiesa parasti ir institucionāli valsts pārvaldei piederīga un funkcionāli neatkarīga, visbiežāk koleģiāla institūcija, tā sastāv no īpašā kārtībā ieceltiem kvalificētiem attiecīgās

---

<sup>70</sup> Grozījumi Civilprocesa likumā: LV likums. Pieņemts 21.02.2021. [06.05.2022. red.]

jomas ekspertiem.<sup>71</sup> Kvazitiesa nodrošina atklātu un objektīvu ārpustiesas strīdu izšķiršanu iespējami īsākā laikā un par pēc iespējas mazākiem līdzekļiem. Salīdzinot ar 1.3. apakšnodaļā analizētā RĪAP apraksta var secināt, ka RĪAP pilnībā atbilst uzskaitītajām pazīmēm. Rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzība un RĪAP izskatāmie strīdi nav parasts process iestādē, bet gan īpatnējs uz civiltiesisku seku rašanos vērsts process, kurā iestāde lemj par kādas konkrētas personas tiesību pārkāpumu pār citas personas tiesībām.

Nav šaubu, ka gadījumā, ja RĪAP atzīst par kvazitiesu, arī citu tiesību jomu pārstāvji var vēlēties lobēt kādas sev aktuālas iestādes atzīšanu par kvazitiesu vai pat tādas iestādes izveidošanu, tomēr likumdevējam katrā konkrētā gadījumā būtu jāvērtē kvazitiesas izveidošanas nepieciešamību. Iepriekš jau tika secināts, ka bez RĪAP lēmumu pārsūdzēšanas kārtības ieviešanas cieš rūpnieciskā īpašuma tiesības un rūpnieciskā īpašuma objektu īpašnieki (pieteicēji) un ka RĪAP lēmumu pārsūdzēšana Administratīvā procesa kārtībā ir neatbilstoša RĪAP procesam. Šādā situācijā autors kā labāko variantu problēmas atrisināšanai saskata RĪAP lēmuma, ar kuru strīdu izšķir pēc būtības, pārsūdzēšanas ieviešanu civilprocesuālā kārtībā, nosakot RĪAP kvazitiesas statusu.

Autors uzskata, ka, runājot par tiesā iesniedzamo dokumentu, ar kuru tiks pārsūdzēts RĪAP lēmums nebūtu precīzi lietot jēdzienu “prasības pieteikums” par lietu, kas jau ir uzsākta RĪAP. Tāpat būtu jāizvairās no jēdziena “apelācijas sūdzība”, jo tas tiek lietots tiesas sprieduma pārsūdzēšanas gadījumā. Ar mērķi izvairīties no jēdzienu jaukšanas un to nozīmes zaudēšanas autors piedāvā dokumentu, kas tiek iesniegts tiesā, pārsūdzot RĪAP lēmumu, saukt par “lēmuma atcelšanas pieteikumu”. Ar šādu jēdziena formulējumu tiek izcelta civilprocesuāla dokumenta īpatnējā būtība, tajā pašā laikā to nav iespējams sajaukt ar citu civilprocesā lietotu jēdzienu “blakus sūdzība”, ar kuru apzīmē sūdzību par tiesas lēmumu.

Ņemot vērā augstāk minēto, ir nepieciešams veikt grozījumus Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma 18. panta pirmajā daļā, kurā tiek noteikts RĪAP statuss, iekļaujot norādi uz to, ka RĪAP ir kvazitiesa, un izsakot 18. panta pirmo daļu šādā redakcijā:

#### **“18.pants. Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padome un tās statuss**

(1) Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padome (turpmāk — Apelācijas padome) ir koleģiāla kvazitiesas lēmēj institūcija, kas izskata ārpustiesas strīdus, kuri izriet no reģistrācijas un pēcreģistrācijas procedūrām.”

---

<sup>71</sup> Litvins G. Kvazitiesas institūcijas apslēptais potenciāls administratīvajā procesā. Juridiskā zinātne, 2013, Nr. 4, 112. lpp. Pieejams: [https://www.journaloftheuniversityoflatvialaw.lu.lv/fileadmin/user\\_upload/lu\\_portal/projekti/journaloftheuniversityoflatvialaw/No4/G\\_Litvins.pdf](https://www.journaloftheuniversityoflatvialaw.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/journaloftheuniversityoflatvialaw/No4/G_Litvins.pdf) [aplūkots 07.05.2022.]

Šobrīd Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma 98. pants ir galvenais likuma pants, kas nosaka, kādā kārtībā un ar kādu prasību RĪAP lietas dalībnieks var vērsties tiesā par RĪAP lēmumu, ar kuru strīdu izšķir pēc būtības. 98. panta nosaukums un pirmā daļa šobrīd spēkā esošajā redakcijā neatbilst autora piedāvātajiem grozījumiem. Dzēšot atsauces uz iepriekšējo kārtību, kurā bija paredzēta “vēršanās tiesā par RĪAP lēmumu”, un norādot uz RĪAP lēmuma pārsūdzēšanas un atcelšanas iespēju, autors piedāvā izteikt 98. panta nosaukumu un pirmo daļu šādā redakcijā:

**“98.pants. Apelācijas padomes lēmumu pārsūdzēšana**

(1) Lietas dalībnieks, kas nepiekrīt Apelācijas padomes lēmumam, ar kuru izšķirts strīds apelācijas vai iebilduma lietā, var triju mēnešu laikā no lēmuma paziņošanas dienas iesniegt lēmuma atcelšanas pieteikumu Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā, lūdzot atcelt lēmumu pilnībā vai daļā.”

Tā kā tiek ieviesta RĪAP lēmumu pārsūdzēšana, autors neredz iemeslus iespējamo prasību uzskaitījumam atkarībā no RĪAP lietas dalībnieka statusa, jo jebkurš lietas dalībnieks prasīs RĪAP lēmuma atcelšanu pilnībā vai daļā. 98. panta otrā daļā nosaka kārtību, kādā trešā persona var iestāties lietā prasītāja vai atbildētāja pusē arī tad, ja tā nav bijusi pieļauta trešās personas statusā vai ja tai ticis atņemts trešās personas statuss lietas izskatīšanā RĪAP. Šādu noteikumu esamība ir nepieciešama gadījumā, kad RĪAP nav kvazitiesas statusa, tomēr, ja RĪAP tiek noteikts šāds statuss, tad nebūtu pieļaujami ļaut trešajai personai gan RĪAP procesā, gan tiesas procesā, kur tiek skatīta tā pati lieta. Tādēļ autors piedāvā dzēst 98. panta otro daļu.

98. panta trešā daļa nosaka komunikācijas kārtību starp RĪAP, tiesu un lietas dalībniekiem ar mērķi noteikt, vai un kad spēkā stājas RĪAP lēmums. Autors uzskata, ka šī norma ir jā saglabā, lai atvieglotu komunikāciju un novērstu kļūdas, piemēram, Patentu valde uzskata, ka RĪAP lēmums ir stājies spēkā un nepamatoti izpilda to, veicot izmaiņas Preču zīmju reģistrā. Lai trešās daļas redakcija atbilstu piedāvātajiem grozījumiem, autors piedāvā izteikt 98. panta trešo daļu šādā redakcijā:

“(3) Personai, kas iesniegusi tiesā lēmuma atcelšanas pieteikumu saskaņā ar šā panta noteikumiem, ir pienākums ne vēlāk kā septiņas dienas pēc lēmuma atcelšanas pieteikuma iesniegšanas tiesā informēt par to Apelācijas padomi. Lēmumu par lēmuma atcelšanas pieteikuma pieņemšanu un lietas ierosināšanu, par atteikšanos pieņemt lēmuma atcelšanas pieteikumu vai par lēmuma atcelšanas pieteikuma atstāšanu bez virzības tiesa ar elektroniskā pasta sūtījumu nosūta Apelācijas padomei.”

98. panta ceturrtā daļa nosaka kārtību, kādā notiek lietas materiālu nosūtīšana no RĪAP tiesai. Autors piedāvā izteikt 98. panta ceturto daļu šādā precizētā redakcijā:

“(4) Ja tiesa pieņem šā panta pirmajā daļā minēto lēmuma atcelšanas pieteikumu un ierosina lietu, Apelācijas padome nosūta Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesai tās rīcībā esošos lietas materiālus.”

Nākamie svarīgie Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma grozījumi ir jāveic 99. pantā, kura nosaka RĪAP lēmuma spēkā stāšanās kārtību. Ņemot vērā, ka šobrīd lēmumu spēkā stāšanās kārtība ir tāda pati, kādai tai būtu jābūt gadījumā, ja RĪAP lēmumi tiktu pārsūdzēti tiesā, 99. pantā būtu jāveic tikai izmantoto jēdzienu labošana, aizstājot jēdzienu “prasības pieteikums”, un jāizsaka to šādā redakcijā:

**“99. pants Apelācijas padomes lēmuma, ar kuru izšķirts strīds apelācijas vai iebilduma lietā, spēkā stāšanās**

(1) Apelācijas padomes lēmums, ar kuru izšķirts strīds apelācijas vai iebilduma lietā, stājas likumīgā spēkā:

1) dienā, kad beidzas šā likuma 98.panta pirmajā daļā minētais termiņš, ja:

a) neviena no strīdā iesaistītajām pusēm šajā termiņā nav iesniegusi tiesā lēmuma atcelšanas pieteikumu par Apelācijas padomes lēmumu,

b) šajā termiņā tiesā ir iesniegts lēmuma atcelšanas pieteikumu par Apelācijas padomes lēmumu, bet tiesnesis pieņēmis lēmumu par atteikšanos to pieņemt,

c) šajā termiņā tiesā ir iesniegts lēmuma atcelšanas pieteikumu par Apelācijas padomes lēmumu, bet tiesnesis pieņēmis lēmumu lēmuma atcelšanas pieteikumu uzskatīt par neiesniegtu un atdot iesniedzējam;

2) dienā, kad spēkā stājas tiesas lēmums, ar kuru lēmuma atcelšanas pieteikums atstāts bez izskatīšanas, izņemot gadījumu, kad lēmuma atcelšanas pieteikums atstāts bez izskatīšanas tā iemesla dēļ, ka strīds lietā, kurā iesaistītas vienas un tās pašas puses par vienu un to pašu priekšmetu un uz viena un tā paša pamata, atrodas tās pašas vai citas tiesas izskatīšanā;

3) dienā, kad spēkā stājas tiesas lēmums, ar kuru tiesvedība izbeigta, izņemot gadījumu, kad tiesvedība izbeigta, jo likumīgā spēkā stājies tiesas spriedums, kas taisīts strīdā, kurā iesaistītas vienas un tās pašas puses par vienu un to pašu priekšmetu un uz viena un tā paša pamata, vai puses noslēgušas izlīgumu un tiesa to apstiprinājusi.

(2) Ja lēmuma atcelšanas pieteikums tiesā šā likuma 98.panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā iesniegts, pārsūdzot Apelācijas padomes lēmumu daļā, šis lēmums pārējā tā daļā stājas spēkā, kad beidzas termiņš lēmuma atcelšanas pieteikuma iesniegšanai tiesā.

(3) Ja Apelācijas padome nav saņēmusi šā likuma 98.panta trešajā daļā minēto informāciju un tās lēmums attiecas uz darbībām Patentu valdē, Apelācijas padome lēmumu nodod Patentu valdei izpildei. Ja lēmuma atcelšanas pieteikums tiesā iesniegts, pārsūdzot

Apelācijas padomes lēmumu daļā (šā panta otrā daļa), Apelācijas padome nodod Patentu valdei izpildei lēmumu pārējā tā daļā.”

Tāpat nepieciešams aizstāt norādes uz šobrīd spēkā esošo kārtību, aizstājot to ar norādēm uz jauno RĪAP lēmumu pārsūdzēšanas kārtību, tādējādi izsakot 28. panta otro daļu, 41. panta sesto daļu un 93. panta piektās daļas 3. punktu šādā redakcijā:

**“28.pants. Apelācijas padomes locekļu disciplinārā atbildība**

[...]

(2) Apelācijas padomes lēmuma atcelšana vai grozīšana nav iemesls tam, lai sauktu pie atbildības Apelācijas padomes locekli, kas piedalījies lēmuma pieņemšanā, ja vien viņš lietas izskatīšanā nav pieļāvis normatīvo aktu tīšu pārkāpumu vai rupju nolaidību.

[...]

**41. pants. Lietas dalībnieku tiesības un pienākumi**

[...]

(6) Lietas dalībniekiem ir tiesības apstrīdēt un pārsūdzēt tiesā Apelācijas padomes pieņemto lēmumu.

[...]

**93. pants. Lēmums, ar kuru strīdu izšķir pēc būtības**

[...]

(5) Rezolutīvajā daļā norāda:

[...]

3) kārtību un termiņu, kādā lietas dalībnieks, kas nepiekrīt Apelācijas padomes lēmumam, ir tiesīgs pārsūdzēt Apelācijas padomes lēmumu, iesniedzot lēmuma atcelšanas pieteikumu tiesā.”

Tā kā autors piedāvā RĪAP lēmumus, ar kuriem strīdu izšķir pēc būtības, nodot pārskatīšanai tiesā, rodas jautājums par to, kas tādā gadījumā notiek ar lēmumiem, ar kuriem strīdu neizšķir pēc būtības. Šobrīd vienpersoniski pieņemtos lēmumus var apstrīdēt RĪAP, kas tos pārskata koleģiāli, bet koleģiāli pieņemts lēmums nav atsevišķi apstrīdams vai pārsūdzams. Autors uzskata, ka šī kārtība ir saglabājama, jo pēc grozījumiem tie procesuālie lēmumi, kuri tika pieņemti RĪAP procesa gaitā, tiks pārskatīti tiesā kopā ar lēmumiem, ar kuriem strīdu izšķir pēc būtības. Tas nozīmē, ka tiesa vērtēs to, vai RĪAP lietas izskatīšanas procesā pieņemtais prettiesiskais lēmums ir ietekmējis lietas iznākumu, tādējādi tiesas kontrolei tiks nodoti gandrīz visi RĪAP lēmumi.

Šādu izmaiņu ieviešanai nepieciešams grozīt 97. panta ceturto daļu, izsakot to šādā redakcijā:

**“97. pants. Apelācijas padomes lēmuma, ar kuru strīdu neizšķir pēc būtības, apstrīdēšana un spēkā stāšanās**

[...]

(4) Lietas izskatīšanas sastāva pieņemtais lēmums, ar kuru strīdu neizšķir pēc būtības, stājas spēkā tā paziņošanas dienā. Šāds lēmums ir pārsūdzams tiesā tikai kopā ar lēmumu, ar kuru strīdu izšķir pēc būtības, saskaņā ar šī likuma 98. panta noteikumiem.”

Autora piedāvātie grozījumi ļaus atrisināt galveno problēmu, kuras dēļ RĪAP lēmumi šobrīd nav nodoti nevienas citas iestādes vai tiesas kontrolei, un kliedēs šaubas par RĪAP lēmumu un to pieņemšanas procesa tiesiskumu un procesa dalībnieku tiesību ievērošanu.

### **3.2. Lietu izskatīšana tiesā**

Kā minēts iepriekš, kvazitiesas statusa piešķiršana RĪAP nozīmē ne tikai grozījumu veikšanu Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likumā, bet arī grozījumus Civilprocesa likumā. Lai arī autors piedāvā RĪAP noteikt kvazitiesas statusu, tomēr tas nenozīmē, ka ir nepieciešami grozījumi arī likumā “Par tiesu varu”<sup>72</sup>. Kvazitiesa nav tiesa un tā nav tiesu varas sastāvdaļa, bet gan izpildvaras atzara ietvaros izveidota kvazitiesas iestāde, kura funkcionāli ir līdzīga tiesai.<sup>73</sup> Tādēļ galvenais uzsvars šajā nodaļā tiks likts tieši uz saprotamas un efektīvas civilprocesuālās kārtības noteikšanu – tiesu līmeņiem un citiem noteikumiem.

Šobrīd par RĪAP pieņemto lēmumu lietas dalībnieks var vērsties Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā, kurā strādā rūpnieciskā īpašuma tiesību jomā speciāli apmācīti tiesneši. Šīs tiesas spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā. Tā kā Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesai ir piekritīgas lietas par patenttiesību, augu šķirņu, pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju, dizainparaugu, preču zīmju, sertifikācijas zīmju un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību, nav pamata izvēlēties kādu citu tiesu vai izlaist rajonu (pilsētu) tiesu līmeni lietās par RĪAP lēmumu pārsūdzēšanu, jo likumdevējs ir apzināti izvēlējis izveidot tiesu ar specializāciju intelektuālā īpašuma tiesību jomā.

Tāpat autors ir pārliecināts, ka bez RĪAP pieņemto lēmumu pārskatīšanas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā nebūs iespējama pietiekami strauja rūpnieciskā īpašuma tiesību attīstība Latvijā un turpinās veidoties dubultā tiesu prakse, daļai lietu nespējot nonākt

<sup>72</sup> Likums “Par tiesu varu”: LV likums. Pieņemts: 15.12.1992. [07.05.2022. red.]

<sup>73</sup> Konstitucionālo tiesību komisija: Viedoklis par Valsts prezidenta funkcijām Latvijas parlamentārās demokrātijas sistēmas ietvaros. Latvijas Vēstnesis, 2011, Nr. 74, 22.p. Pieejams: <https://www.vestnesis.lv/ta/id/230017> [aplūkots 07.05.2022.]

līdz Senātam. Tādēļ pēc grozījumiem Augstākās tiesas Senāta Civillietu departaments ir jānosaka, kā šādu lietu kasācijas instance.

Interesants jautājums ir ar Rīgas apgabaltiesu kā apelācijas instanci RĪAP lēmumu pārsūdzēšanas lietās, jo, atstājot apelācijas instanci, faktiski šīs kategorijas lietas tiks izskatītas četrās instancēs (vienā administratīvajā iestādē un trijās tiesu instancēs). Šāda kārtība prasīs nepamatotus līdzekļus un laika tēriņus, lieki noslogos Rīgas apgabaltiesu, bet rezultātā tiks paveikts dubults darbs, vērtējot RĪAP lēmumu. Tādēļ autors uzskata, ka Rīgas apgabaltiesa nebūtu jāiekļauj to tiesu sarakstā, kuras skatīs RĪAP lēmumu pārsūdzēšanas lietas, atstājot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesu kā pirmo tiesu instanci, bet Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentu kā kasācijas instanci.

Piedāvājot grozījumus Civilprocesa likumā uzreiz ir jānorāda uz tā 30.<sup>3</sup> nodaļu, kura satur noteikumus par lietām, par kurām strīds izskatīts RĪAP un par vienkāršotās procedūras lietām. Šī brīža redakciju nav iespējams grozīt tā, lai iekļautu nodaļā noteikumus par kvazitiesas lēmuma pārsūdzēšanu saistīto īpašo kārtību. Tādēļ ir nepieciešams dzēst no 30.<sup>3</sup> nodaļas visas norādes uz šāda veida lietām, kas nozīmē, ka jādzēš 250.<sup>18</sup> panta pirmās daļas vārdi “un lietas par tiesībām, par kurām strīds izskatīts Rūpnieciskā īpašuma Apelācijas padomē,” un visa trešā daļa; 250.<sup>19</sup> panta trešā daļa; 250.<sup>20</sup> panta trešā un ceturtnā daļa; 250.<sup>25</sup> panta 1.<sup>1</sup> daļa; 250.<sup>27</sup> panta 2.<sup>1</sup> un piektā daļa.

Autors piedāvā veidot lēmuma atcelšanas pieteikuma izskatīšanas kārtību uz šī brīža tiesiskā regulējuma pamata, papildinot to ar apelācijas lietu izskatīšanas kārtību, par pamatu ņemot Civilprocesa likuma 30.<sup>3</sup>, 52.-54. nodaļas un atsakoties no 54.<sup>1</sup> nodaļā noteiktās kārtības, no kuras jāizņem norāde uz lietām par RĪAP lēmumiem, dzēšot Civilprocesa likuma 440.<sup>1</sup> panta pirmās daļas vārdus “un lietās par tiesībām, par kurām strīds izskatīts Rūpnieciskā īpašuma Apelācijas padomē”.

Ņemot vērā autora piedāvāto RĪAP lēmumu pārsūdzēšanas kārtību, Civilprocesa likumā ir nepieciešama atsevišķa nodaļa, kurā tiks noteikta apelācijas sūdzības iesniegšanas un izskatīšanas kārtība. Analizējot Civilprocesa likuma struktūru un tās vēsturisko attīstību, atbilstošākā vieta šādai nodaļai būtu Civilprocesa likuma Piektās sadaļas “Atsevišķu kategoriju lietu izskatīšanas īpatnības” beigās. Nodaļai tiktu piešķirts numurs 30.<sup>9</sup> un nosaukums “Lietas par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmuma atcelšanu (pārsūdzēšanu)”.

Ņemot par pamatu prasības tiesvedības kārtību pēc vispārējiem noteikumiem, 30.<sup>9</sup> nodaļa tika veidota, iekļaujot īpašus noteikumus par lietu piekritību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā, kā arī izvēloties rakstveida procesu, kā pamatprocesu šādu lietu izskatīšanā. Tika nolemts saglabāt rakstveida procesu, jo šī kārtība kopš 2016. gada ir veicinājusi ātrāku un

efektīvāku lietu izskatīšanu tiesā, tādēļ nebūtu pamatoti piedāvāt mutvārdu procesu kā galveno strīdu risināšanas procesu. Papildus nodaļā tika noteikta kārtība, ka lietas dalībnieks var lūgt lietu skatīt mutvārdu procesā.

Apkopojot 3. nodaļā līdz šim secināto, autors piedāvā papildināt Civilprocesa likumu ar 30.<sup>9</sup> nodaļu, izsakot to šādā redakcijā:

**“30.<sup>9</sup> nodaļa. Lietas par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmuma atcelšanu (pārsūdzēšanu)**

**250.<sup>89</sup> pants. Lietu piekritība**

Lēmuma atcelšanas pieteikums par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmumu iesniedzams Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

**250.<sup>90</sup> pants. Lietas izskatīšanas kārtība**

(1) Lietas par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmuma atcelšanu tiesa izskata prasības tiesvedības kārtībā pēc vispārējiem noteikumiem, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus.

(2) Lietas par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmuma atcelšanu ierosina uz rakstveida lēmuma atcelšanas pieteikuma pamata.

(3) Tiesa izskata lietu rakstveida procesā. Lietas dalībnieki var lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

**250.<sup>91</sup> pants. Lēmuma atcelšanas pieteikuma saturs un tam pievienojamie dokumenti**

(1) Papildus šī likuma 128. pantā noteiktajam lēmuma atcelšanas pieteikumā norāda, kā izpaužas Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmuma nepareizība un kādā apjomā šis lēmums tiek pārsūdzēts.

(2) Papildus šī likuma 129. pantā noteiktajam lēmuma atcelšanas pieteikumam pievieno Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes pārsūdzēto lēmumu. Lēmuma atcelšanas pieteikumam var nepievienot pierādījumus, kuri iesniegti Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomei.

**250.<sup>92</sup> pants. Procesuālo tiesību izskaidrošana pusēm**

(1) Vienlaikus ar dokumentu nosūtīšanu pusēm (148.pants) tiesa izskaidro tām procesuālās tiesības, informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim.

(2) Šajā likumā minētās civilprocesuālās tiesības, kas saistītas ar lietas sagatavošanu iztiesāšanai, puses ir tiesīgas izmantot ne vēlāk kā septiņas dienas pirms paziņotā lietas izskatīšanas laika (250.<sup>25</sup> panta pirmā daļa).

(3) Tiesa papildus informē atbildētāju par to, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā, kā arī par to, ka atbildētājs var lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

**250.<sup>93</sup> pants. Lietu izskatīšana rakstveida procesā un sprieduma sastādīšana,**

(1) Ja tiesa neizskata lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma 250.<sup>94</sup> pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiešsaistes sistēmā būs pieejams spriedums, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Datums, kad spriedums ir pieejams tiešsaistes sistēmā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

(2) Pēc puses rakstveida lūguma saīsināto spriedumu vai atbilstoši šā likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam sastādīto spriedumu nekavējoties nosūta pusei.

**250.<sup>94</sup> pants. Lietu iztiesāšana tiesas sēdē un sprieduma sastādīšana**

(1) Tiesa, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus, iztiesā lietu tiesas sēdē, ja ir saņemts puses pamatots lūgums un tiesa atzīst par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē. Tiesa var lietu iztiesāt tiesas sēdē arī pēc savas iniciatīvas. Ja tiesa atsaka lūgumu iztiesāt lietu tiesas sēdē, to norāda spriedumā.

(2) Pēc puses rakstveida lūguma saīsināto spriedumu vai atbilstoši šā likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam sastādīto spriedumu nekavējoties nosūta pusei.

**250.<sup>95</sup> pants. Sprieduma saturs un sprieduma stāšanās likumīgā spēkā**

(1) Tiesas spriedums lietā par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmuma atcelšanu stājas spēkā šā likuma 203. pantā noteiktajā kārtībā.

(2) Lietās par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmuma atcelšanu sprieduma rezolutīvajā daļā papildus šā likuma 193. panta sestajā daļā noteiktajam tiesa norāda personai piešķirtās, apstiprinātās vai noraidītās tiesības vai grozījumus reģistrācijas ziņās atbilstoši normatīvo aktu noteikumiem, kā arī lēmumu par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmuma pilnīgu vai daļēju atcelšanu vai atstāšanu spēkā.

(3) Tiesas spriedumu, kas sastādīts atbilstoši šā likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam, lietas dalībnieki var pārsūdzēt kasācijas kārtībā, ja pastāv kāds no šā likuma 450. panta trešajā daļā noteiktajiem kasācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.”

Cits būtisks Civilprocesa grozījums ir jāiekļauj 450. pantā, kurš norāda uz tiesībām iesniegt kasācijas sūdzību. Lai būtu iespējams iesniegt kasācijas sūdzību par pirmās instances spriedumu lietās par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmuma atcelšanu, 450. pants jāpapildina ar atsauci uz jauno 30.<sup>9</sup> nodaļu, izsakot to šādā redakcijā:

**“450.pants. Tiesības iesniegt kasācijas sūdzību vai kasācijas protestu**

(1) Pirmās instances tiesas spriedumu, kas taisīts, piemērojot šā likuma 30.<sup>4</sup> un 30.<sup>9</sup> nodaļas noteikumus, un apelācijas instances tiesas spriedumu (papildspriedumu) lietas dalībnieki var pārsūdzēt kasācijas kārtībā, bet prokurors — iesniegt kasācijas protestu.

(2) Kasācijas protests iesniedzams un izskatāms tādā pašā kārtībā kā kasācijas sūdzība, ja šajā sadaļā nav noteikts citādi.

(3) Kasācijas kārtībā var pārsūdzēt pirmās instances tiesas spriedumu, kas taisīts, piemērojot šā likuma 30.<sup>4</sup> un 30.<sup>9</sup> nodaļas noteikumus, un apelācijas instances tiesas spriedumu, ja tiesa nepareizi piemērojusi materiālo tiesību normu, pārkāpusi procesuālo tiesību normu vai, izskatot lietu, pārsniegusi savas kompetences robežas.”

Pēdējais Civilprocesa likuma grozījums ir saistīts ar valsts nodevas apmēru par lēmuma atcelšanas pieteikumu. Šobrīd par pieteikumu lietās, par kurām strīds izskatīts RĪAP, maksājama valsts nodeva 215 euro apmērā. Galvenais jautājums ir par to, vai atstāt tādu pašu valsts nodevas apmēru. Autors nav valsts nodevu apmēra noteikšanas politikas eksperts, tomēr, vērtējot šī brīža nodevu, jāsecina, ka tā ir samērīga, jo par apelācijas iesnieguma iesniegšanu RĪAP šobrīd jāmaksā 150 euro, bet par iebilduma iesnieguma iesniegšanu – 180 euro.<sup>74</sup> Augstākas nodevas noteikšana tiesā var samazināt nepamatotu lēmuma atcelšanas pieteikumu iesniegšanu. Tā kā šī nodeva ir tāda pati, kā nodeva par vēršanos tiesā par citām ar rūpnieciskā īpašuma tiesībām saistītām lietām, šādas nodevas saglabāšana veicinās strīdu risināšanu izvēloties iebilduma procedūru RĪAP, nevēršoties tiesā tajās lietās, kur strīdu iespējams risināt caur RĪAP. Tomēr Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 5. punkts tāpat ir jāgroza ar mērķi precizēt izmatots jēdzienus, izsakot to šādā redakcijā:

#### **“34. pants. Valsts nodeva**

(1) Par katru prasības pieteikumu — sākotnējo prasību vai pretprasību, trešās personas pieteikumu ar patstāvīgu prasījumu par strīda priekšmetu, kas iesniegts jau iesāktā procesā, pieteikumu sevišķās tiesāšanas kārtības lietās, kā arī citiem šajā pantā paredzētajiem pieteikumiem, kurus iesniedz tiesā, — maksājama valsts nodeva šādā apmērā:

[...]

5) par pieteikumu par autortiesību un blakustiesību, datubāzu aizsardzības (sui generis), preču zīmju, sertifikācijas zīmju un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu, patentu, dizainparaugu, augu šķirņu, pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju (turpmāk — intelektuālā īpašuma tiesības) pārkāpumiem un aizsardzību, par pieteikumu lietās par komercnoslēpuma aizsardzību pret

---

<sup>74</sup> Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes maksas pakalpojumu cenrādis: Ministru kabineta 2015. gada 15. decembra noteikumi Nr. 732 [09.05.2022. red.]

nelikumīgu iegūšanu, izmantošanu un izpaušanu, kā arī par lēmuma atcelšanas pieteikumu lietās par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmuma atcelšanu, — 215 euro;”

Pastāv iespēja, ka Civilprocesa likumā vai kādā citā likumā būs nepieciešami arī kādi citi grozījumi, kas vērsti uz tiesiskā regulējuma saskaņošanu ar autora piedāvātajiem likuma grozījumiem. Tomēr šajā apakšnodaļā tika piedāvāti pamatgrozījumi, kuri kalpos par pamatu arī citu grozījumu veikšanai un tiesiskā regulējuma saskaņošanai.

### **3.3. Atcelšanas procedūrā pieņemto lēmumu izskatīšana, apstrīdēšana un pārsūdzēšana**

Kā secināts 1.3. apakšnodaļā likumdevējs vēl nav ieviesis preču zīmes atcelšanas procedūru, kas saskaņā ar Eiropas Savienības Direktīvu 2015/2436, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm, ir jāievieš līdz 2023. gada 14. janvārim. Direktīvas 45. panta pirmā daļa nosaka, ka likumdevējam jāparedz preču zīmes atcelšanas administratīvā kārtība iestādē, neskarot pušu tiesības iesniegt pārsūdzību tiesās. Protams, Latvijas gadījumā nav nepieciešamības veidot kādu īpašu iestādi, kas risinātu tādus strīdus, jo jau pastāv RĪAP, kurā līdzās esošajām procedūrām ir iespējams izveidot arī atcelšanas procedūru.

Jānorāda, ka Direktīvas izpratnē atcelšanas procedūra ir balstīta uz jebkuras ieinteresētās personas iesnieguma, kuri iesniegti gadījumos, ja nepārtrauktā piecu gadu laikposmā preču zīme Latvijā nav faktiski lietota saistībā ar precēm un pakalpojumiem, kuriem tā reģistrēta, un nav pienācīgu iemeslu tās nelietošanai, kā arī gadījumos, kad pēc preču zīmes reģistrācijas dienas tā ir kļuvusi par sugas vārdu (vispārīgu apzīmējumu) vai maldinošu norādi.

RĪAP locekļiem atcelšanas procedūra pēc tās būtības ir jau pazīstama, jo iebilduma iesnieguma izskatīšanā, kurš pamatots ar iebilduma iesniedzēja agrāku preču zīmi, RĪAP ņem vērā agrākas preču zīmes īpašnieka (iebilduma iesnieguma iesniedzēja) tiesību ierobežojumus, kas saistīti ar agrākās preču zīmes faktisku neizmantošanu pēdējo piecu gadu laikā pirms apstrīdētās preču zīmes reģistrācijas pieteikuma datuma vai prioritātes datuma. Turklāt apstrīdētās preču zīmes īpašnieks ir tiesīgs pieprasīt, lai iebilduma iesnieguma iesniedzējs iesniedz pierādījumus, kas atspēko minēto noteikumu piemērošanu. Tātad RĪAP jau tagad vērtē, vai preču zīme tikusi izmantota pēdējo piecu gadu laikā saistībā ar precēm un pakalpojumiem, kuriem tā reģistrēta.

Savukārt apelācijas lietās par Patentu valdes atteikumu reģistrēt apzīmējumu kā preču zīmi RĪAP vērtē arī jautājumus par to, vai preču zīme ir maldinoša un vai tai ir atšķirtspēja (vai tā nav kļuvusi par sugas vārdu vai vispārīgu apzīmējumu). Vienīga atšķirība ir tāda, ka preču

zīme, kas sākotnēji nav bijusi maldinoša vai ir bijusi ar atšķirtspēju, laika gaitā ir kļuvusi par atceļamu, piemēram, kā preču zīme “Thermos”, kura 1962. gadā tika atzīta par sugas vārdu (vispārīgu apzīmējumu) ASV, jo tās īpašnieks to lietoja kā sugas vārdu ar nozīmi “ar vakuumu izolēts”<sup>75</sup>, un kura mūsdienās vidusmēra Latvijas patērētājam neasociējas ar kādu konkrētu preču ražotāju. Kopumā nav saskatāmas kādas būtiskas grūtības, ar kurām varētu saskarties RĪAP, izskatot atcelšanas lietu par neizmantošanu, kļūšanu par maldinošu norādi vai kļūšanu par sugas vārdu (vispārīgu apzīmējumu).

Preču zīmju likuma 64. panta pirmā daļa nosaka, ka prasības pieteikumu tiesā preču zīmes reģistrācijas atcelšanai var iesniegt jebkura ieinteresētā persona visā preču zīmes reģistrācijas spēkā esības laikā vai arī pēc tam. Šādas procedūras ieviešana RĪAP radītu situāciju, kurā preču zīmes reģistrācijas atcelšanu var prasīt gan tiesas ceļā, gan RĪAP atcelšanas procedūrā. Šāda dubultā kārtība jā saglabā saskaņā ar Direktīvā minēto. Praksē tas ļautu personām izvēlēties starp procesu iestādē un tiesā, kas potenciāli novestu pie izvēles par labu RĪAP procesam pateicoties zemākām izmaksām un ātrākai lietu izskatīšanai.

Pirms atcelšanas procedūras ieviešanas būtu jāizvērtē RĪAP noslodze, jo gadījumā, ja pēc atcelšanas procedūras ieviešanas tiek gaidīts lietu pieplūdums, būtu jāapsver RĪAP locekļu skaita palielināšana. Tāpat svarīgs ir RĪAP locekļu un tiesas vienots viedoklis par tiesību jautājumiem, lai neveidotos situācija, kurā viena tiesību norma tiesā un RĪAP tiek piemērota atšķirīgi, tādējādi ļaujot personām izvēlēties, kura tiesību normas piemērošana konkrētajā gadījumā šķiet izdevīgāka. Šo mērķi var sasniegt ar kopīgām mācībām, diskusijām, kā arī to, ka RĪAP pieņemtie lēmumi tiek pārsūdzēti tiesā.

Pievēršoties RĪAP lēmumu pārsūdzēšanai, autors vēlas norādīt, ka atcelšanas procedūrā pieņemto lēmumu apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas kārtībai nebūtu jāatšķiras no tās, kura tiek piedāvāta iebildumu un apelācijas procedūrās pieņemto lēmumu apstrīdēšanai un pārsūdzēšanai. Nav pamata uzskatīt, ka lēmumi, kas pieņemti atcelšanas procedūrā ar kaut ko tik būtiski atšķirsies no citiem RĪAP pieņemtajiem lēmumiem. Arī šajos lēmumos tiks izšķirts rūpnieciskā īpašuma objekta statuss, līdzīgi kā iebilduma lietā tiks skatīts strīds starp divām pusēm – rūpnieciskā īpašuma objekta īpašnieku un personu, kas faktiski pārstāvēs visas sabiedrības intereses. Tātad arī šī procesa būtība ir cieši saistīta ar civilprocesu, un nebūtu pamatoti lēmuma pārsūdzēšanu nodot administratīvajai tiesai.

Ņemot vērā, ka jau ilgus gadus pastāv iespēja prasīt preču zīmes reģistrācijas atcelšanu, tiesā iesniedzot prasības pieteikumu, un ka šādas lietas tiek izskatītas trijās instancēs (Augstākas

---

<sup>75</sup> U.S. District Court for the District of Connecticut 26.06.1962. decision in case No. 7320 Thermos. Pieejams: <https://law.justia.com/cases/federal/district-courts/FSupp/207/9/2262781/> [aplūkots 07.05.2022.]

tiesas Senāta Civillietu departaments kā kasācijas instance), pēdējos gados tieši Augstākās tiesas Senāts veido vienotu skatījumu par šādās lietās aktuāliem tiesību jautājumiem. Ja šobrīd spēkā esošais tiesiskais regulējums par RĪAP lēmumu pārsūdzēšanu netiek grozīts, bet RĪAP tiek ieviesta preču zīmes reģistrācijas atcelšanas procedūra, tad veidosies situācija, kas ir vēl absurdāka par situāciju ar RĪAP lēmumiem iebildumu procedūrā.

Ja starp RĪAP iebildumu lietu strīda būtību un rūpnieciskā īpašuma objekta reģistrācijas apstrīdēšanas strīda būtību tiesā vēl var saskatīt kādas nelielas atšķirības, tad, izvērtējot atcelšanas procedūras RĪAP un tiesā, var secināt, ka pēc būtības tie būs identiski strīdi. Tādēļ nebūtu saprotama likumdevēja vēlme kā pēdējo instanci lietās par strīdu, kas izskatīts RĪAP iecelt Rīgas apgabaltiesu, šādi apgrūtinot Augstākās tiesas Senātam iespēju turpināt attīstīt rūpnieciskā īpašuma tiesības Latvijā. Tātad, kā jau minēts, autors piedāvā RĪAP atcelšanas procedūru un tajā pieņemto lēmumu apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas kārtību veidot pēc līdzības ar RĪAP iebildumu un apelācijas lietām, ievērojot autora piedāvātos grozījumus tiesiskajā regulējumā.

Apkopojot šajā darbā izpētīto jāsecina, ka rūpnieciskā īpašuma tiesību joma ir šaura tiesību joma, no kuras bieži vien ir atkarīgi uzņēmēja panākumi uzņēmējdarbībā. Rūpnieciskā īpašuma tiesībām ne Latvijā, ne citur pasaulē nav tik senas tiesiskā regulējuma vēstures kā mantojuma tiesībām vai saistību tiesībām, tādēļ, analizējot vēsturi, ir grūti atrast tajā kaut ko tādu, kas ļautu pilnveidot rūpnieciskā īpašuma tiesisko regulējumu. Rūpnieciskā īpašuma tiesības attīstās tik strauji, ka pat nesenos likuma grozījumos ir iespējams atrast lietas, kuras būtu jāuzlabo.

Citu valstu, starptautisko un Eiropas Savienības, kā arī Latvijas rūpnieciskā īpašuma iestāžu pieredze un tiesiskais regulējums ir pakārtoti katrai individuālai situācijai un ir atkarīgi no daudziem vienlaicīgi pastāvošiem faktoriem. Šī iemesla dēļ autors neatrada kādu ārpus Latvijas vai Latvijā pastāvošu kārtību, no kuras varētu iedvesmoties, piedāvājot tiesiskā regulējuma grozījumus.

Piedāvājot grozījumus tiesiskajā regulējumā, ir svarīgi apzināties RĪAP izskatāmo strīdu būtību un lietas dalībnieku intereses. Pēc darbības uzsākšanas 2016. gadā RĪAP veiksmīgi tiek risināti ārpustiesas strīdi rūpnieciskā īpašuma tiesību jomā, samazinot gan tiesas noslodzi, gan lietas dalībnieku iztērētos līdzekļus un laiku. RĪAP netika atzīta par kvazitiesu, kaut arī faktiski tā atbilst visām galvenajām kvazitiesas pazīmēm. Ieviešot RĪAP jauno atcelšanas procedūru, būtu tikai pašsaprotami labot arī citas iepriekšējo grozījumu nepilnības, kuras ir atklājušās praksē, nevis ignorēt nepilnības un ar atcelšanas procedūras ieviešanu RĪAP panākt vēl lielāku neskaidrību Latvijas rūpnieciskā īpašuma aizsardzības sistēmā.

Gadījumā, ja kvazitiesas izveidošana Latvijā prasa papildus laiku diskusijām, kurām laika vairs nav, RĪAP būtu iespējams ieviest atcelšanas procedūru, tomēr nedrīkstētu uzreiz pēc tam aizmirst par citām rūpnieciskā īpašuma tiesiskā regulējuma problēmām, turpinot diskutēt un vēršot diskusijas arī publiskajā telpā. Autors uzskata, ka likumdevējs spēs būtiski uzlabot un sakārtot rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzības sistēmu tikai tādā gadījumā, ja tiks ieviesta RĪAP lēmumu pārsūdzēšana un Augstākās tiesas Senāts kā kasācijas instance pārsūdzēšanas lietās. Tas ir loģisks attīstības turpinājums, kurš pēc autora domām ir neizbēgams.

Rūpnieciskā īpašuma tiesības pasaulē strauji attīstās, tādēļ arī likumdevējam būtu jāveic periodiska tiesiskā regulējuma analīze, pieaicinot gan tiesnešus, gan profesionālos patentpilnvarniekus, gan citas rūpnieciskā īpašuma tiesību jomā praktizējošas personas. Rūpnieciskā īpašuma tiesību jomā svarīgi būtu ne tikai veidot Latvijas tiesisko regulējumu, kas atbilst Eiropas Savienības tiesībām, bet arī uzklaut Latvijā šajā jomā praktizējošo juristu viedoklis par turpmāko rūpnieciskā īpašuma tiesību attīstību. Likumdevējs pēdējo desmit gadu laikā ir veicis nozīmīgu darbu, lai pilnveidotu tiesisko regulējumu, pieņemot Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likumu, Preču zīmju likumu, jaunu Muitas likumu, veicot būtiskus grozījumus Civilprocesa likumā u.c., tomēr šī iemesla dēļ nebūtu jāatslābst un jāuzskata, ka jautājumus par šo jomu var atlikt uz nenoteiktu laiku, jo rūpnieciskā īpašuma tiesības attīstās tik ātri, ka neanalizējot potenciālo grozījumu nepieciešamību, likumdevējs var atpalikt no citā valstīm, tādējādi padarot Latvijas rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzības sistēmu par mazāk pievilcīgu ārzemju uzņēmējiem.

## KOPSAVILKUMS

Pētījuma rezultātā autors izvirza aizstāvēšanai šādas tēzes:

1. Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmumu apstrīdēšanas kārtība un pārsūdzēšanas kārtības neesamība ir radījusi situāciju, kurā iestādes lēmumi netiek nodoti nevienas citas iestādes vai tiesas kontrolei, kas liek apšaubīt iestādes pieņemto lēmumu tiesiskumu, kā arī neveicina sabiedrības uzticēšanos iestādei.
2. Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmumu pārsūdzēšana Administratīvā procesa likuma kārtībā nav efektīva un ir pretēja iestādē izskatāmo strīdu būtībai, tādēļ jānodrošina iestādes lēmumu pārsūdzēšana Civilprocesa likuma kārtībā, piešķirot Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomei kvazitiesas statusu.
3. Ar mērķi nostiprināt Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes kvazitiesas statusu un tās lēmumu pārsūdzēšanas kārtību, ir nepieciešams veikt grozījumus Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma 18. panta pirmajā daļā, 28. panta otrajā daļā, 41. panta sestajā daļā, 93. panta piektās daļas 3. punktā, 98. pantā un 99. pantā, izsakot tos šādā redakcijā:

### **“18.pants. Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padome un tās statuss**

(1)Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padome (turpmāk — Apelācijas padome) ir koleģiāla kvazitiesas lēmēj institūcija, kas izskata ārpus tiesas strīdus, kuri izriet no reģistrācijas un pēcreģistrācijas procedūrām.

[...]

### **28.pants. Apelācijas padomes locekļu disciplinārā atbildība**

[...]

(2) Apelācijas padomes lēmuma atcelšana vai grozīšana nav iemesls tam, lai sauktu pie atbildības Apelācijas padomes locekli, kas piedalījies lēmuma pieņemšanā, ja vien viņš lietas izskatīšanā nav pieļāvis normatīvo aktu tīšu pārkāpumu vai rupju nolaidību.

[...]

### **41. pants. Lietas dalībnieku tiesības un pienākumi**

[...]

(6) Lietas dalībniekiem ir tiesības apstrīdēt un pārsūdzēt tiesā Apelācijas padomes pieņemto lēmumu.

[...]

### **93. pants. Lēmums, ar kuru strīdu izšķir pēc būtības**

[...]

(5) Rezolutīvajā daļā norāda:

[...]

3) kārtību un termiņu, kādā lietas dalībnieks, kas nepiekrīt Apelācijas padomes lēmumam, ir tiesīgs pārsūdzēt Apelācijas padomes lēmumu, iesniedzot lēmuma atcelšanas pieteikumu tiesā.

[...]

### **97. pants. Apelācijas padomes lēmuma, ar kuru strīdu neizšķir pēc būtības, apstrīdēšana un spēkā stāšanās**

[...]

(4) Lietas izskatīšanas sastāva pieņemtais lēmums, ar kuru strīdu neizšķir pēc būtības, stājas spēkā tā paziņošanas dienā. Šāds lēmums ir pārsūdzams tiesā tikai kopā ar lēmumu, ar kuru strīdu izšķir pēc būtības, saskaņā ar šī likuma 98. panta noteikumiem.

[...]

### **98.pants. Apelācijas padomes lēmumu pārsūdzēšana**

(1) Lietas dalībnieks, kas nepiekrīt Apelācijas padomes lēmumam, ar kuru izšķirts strīds apelācijas vai iebilduma lietā, var triju mēnešu laikā no lēmuma paziņošanas dienas iesniegt lēmuma atcelšanas pieteikumu Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā, lūdzot atcelt lēmumu pilnībā vai daļā.

(2) *Dzēst*

(3) Personai, kas iesniegusi tiesā lēmuma atcelšanas pieteikumu saskaņā ar šā panta noteikumiem, ir pienākums ne vēlāk kā septiņas dienas pēc lēmuma atcelšanas pieteikuma iesniegšanas tiesā informēt par to Apelācijas padomi. Lēmumu par lēmuma atcelšanas pieteikuma pieņemšanu un lietas ierosināšanu, par atteikšanos pieņemt lēmuma atcelšanas pieteikumu vai par lēmuma atcelšanas pieteikuma atstāšanu bez virzības tiesa ar elektroniskā pasta sūtījumu nosūta Apelācijas padomei.

(4) Ja tiesa pieņem šā panta pirmajā daļā minēto lēmuma atcelšanas pieteikumu un ierosina lietu, Apelācijas padome nosūta Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesai tās rīcībā esošos lietas materiālus.

[...]

### **99. pants Apelācijas padomes lēmuma, ar kuru izšķirts strīds apelācijas vai iebilduma lietā, spēkā stāšanās**

(1) Apelācijas padomes lēmums, ar kuru izšķirts strīds apelācijas vai iebilduma lietā, stājas likumīgā spēkā:

1) dienā, kad beidzas šā likuma 98.panta pirmajā daļā minētais termiņš, ja:

a) neviena no strīdā iesaistītajām pusēm šajā termiņā nav iesniegusi tiesā lēmuma atcelšanas pieteikumu par Apelācijas padomes lēmumu,

b) šajā termiņā tiesā ir iesniegts lēmuma atcelšanas pieteikumu par Apelācijas padomes lēmumu, bet tiesnesis pieņēmis lēmumu par atteikšanos to pieņemt,

c) šajā termiņā tiesā ir iesniegts lēmuma atcelšanas pieteikumu par Apelācijas padomes lēmumu, bet tiesnesis pieņēmis lēmumu lēmuma atcelšanas pieteikumu uzskatīt par neiesniegtu un atdot iesniedzējam;

2) dienā, kad spēkā stājas tiesas lēmums, ar kuru lēmuma atcelšanas pieteikums atstāts bez izskatīšanas, izņemot gadījumu, kad lēmuma atcelšanas pieteikums atstāts bez izskatīšanas tā iemesla dēļ, ka strīds lietā, kurā iesaistītas vienas un tās pašas puses par vienu un to pašu priekšmetu un uz viena un tā paša pamata, atrodas tās pašas vai citas tiesas izskatīšanā;

3) dienā, kad spēkā stājas tiesas lēmums, ar kuru tiesvedība izbeigta, izņemot gadījumu, kad tiesvedība izbeigta, jo likumīgā spēkā stājies tiesas spriedums, kas taisīts strīdā, kurā iesaistītas vienas un tās pašas puses par vienu un to pašu priekšmetu un uz viena un tā paša pamata, vai puses noslēgušas izlīgumu un tiesa to apstiprinājusi.

(2) Ja lēmuma atcelšanas pieteikums tiesā šā likuma 98.panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā iesniegts, pārsūdzot Apelācijas padomes lēmumu daļā, šis lēmums pārējā tā daļā stājas spēkā, kad beidzas termiņš lēmuma atcelšanas pieteikuma iesniegšanai tiesā.

(3) Ja Apelācijas padome nav saņēmusi šā likuma 98.panta trešajā daļā minēto informāciju un tās lēmums attiecas uz darbībām Patentu valdē, Apelācijas padome lēmumu nodod Patentu valdei izpildei. Ja lēmuma atcelšanas pieteikums tiesā iesniegts, pārsūdzot Apelācijas padomes lēmumu daļā (šā panta otrā daļa), Apelācijas padome nodod Patentu valdei izpildei lēmumu pārējā tā daļā.”

4. Šobrīd pastāvošā kārtība, kādā tiesā tiek risināti strīdi rūpnieciskā īpašuma tiesību jomā, kavē rūpnieciskā īpašuma tiesību attīstību un veido nepārskatāmu tiesu praksi. Lai labotu šo situāciju ir nepieciešams noteikt, ka turpmāk Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmumi ir pārsūdzami Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā kā pirmajā instancē un Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā kā kasācijas instancē, papildinot Civilprocesa likumu ar 30.<sup>9</sup> nodaļu “Lietas par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmuma atcelšanu (pārsūdzēšanu)” (250.<sup>89</sup>-250.<sup>95</sup> panti) šādā redakcijā:

### **“30.<sup>9</sup> nodaļa. Lietas par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmuma atcelšanu (pārsūdzēšanu)**

#### **250.<sup>89</sup> pants. Lietu piekritība**

Lēmuma atcelšanas pieteikums par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmumu iesniedzams Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

#### **250.<sup>90</sup> pants. Lietas izskatīšanas kārtība**

(1) Lietas par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmuma atcelšanu tiesa izskata prasības tiesvedības kārtībā pēc vispārējiem noteikumiem, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus.

(2) Lietas par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmuma atcelšanu ierosina uz rakstveida lēmuma atcelšanas pieteikuma pamata.

(3) Tiesa izskata lietu rakstveida procesā. Lietas dalībnieki var lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

#### **250.<sup>91</sup> pants. Lēmuma atcelšanas pieteikuma saturs un tam pievienojamie dokumenti**

(1) Papildus šī likuma 128. pantā noteiktajam lēmuma atcelšanas pieteikumā norāda, kā izpaužas Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmuma nepareizība un kādā apjomā šis lēmums tiek pārsūdzēts.

(2) Papildus šī likuma 129. pantā noteiktajam lēmuma atcelšanas pieteikumam pievieno Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes pārsūdzēto lēmumu. Lēmuma atcelšanas pieteikumam var nepievienot pierādījumus, kuri iesniegti Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomei.

#### **250.<sup>92</sup> pants. Procesuālo tiesību izskaidrošana pusēm**

(1) Vienlaikus ar dokumentu nosūtīšanu pusēm (148.pants) tiesa izskaidro tām procesuālās tiesības, informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim.

(2) Šajā likumā minētās civilprocesuālās tiesības, kas saistītas ar lietas sagatavošanu iztiesāšanai, puses ir tiesīgas izmantot ne vēlāk kā septiņas dienas pirms paziņotā lietas izskatīšanas laika (250.25 panta pirmā daļa).

(3) Tiesa papildus informē atbildētāju par to, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā, kā arī par to, ka atbildētājs var lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

#### **250.<sup>93</sup> pants. Lietu izskatīšana rakstveida procesā un sprieduma sastādīšana,**

(1) Ja tiesa neizskata lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma 250.94 pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiešsaistes sistēmā būs pieejams spriedums, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro

tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Datums, kad spriedums ir pieejams tiešsaistes sistēmā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

(2) Pēc puses rakstveida lūguma saīsināto spriedumu vai atbilstoši šā likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam sastādīto spriedumu nekavējoties nosūta pusei.

#### **250.<sup>94</sup> pants. Lietu iztiesāšana tiesas sēdē un sprieduma sastādīšana**

(1) Tiesa, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus, iztiesā lietu tiesas sēdē, ja ir saņemts puses pamatots lūgums un tiesa atzīst par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē. Tiesa var lietu iztiesāt tiesas sēdē arī pēc savas iniciatīvas. Ja tiesa atsaka lūgumu iztiesāt lietu tiesas sēdē, to norāda spriedumā.

(2) Pēc puses rakstveida lūguma saīsināto spriedumu vai atbilstoši šā likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam sastādīto spriedumu nekavējoties nosūta pusei.

#### **250.<sup>95</sup> pants. Sprieduma saturs un sprieduma stāšanās likumīgā spēkā**

(1) Tiesas spriedums lietā par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmuma atcelšanu stājas spēkā šā likuma 203. pantā noteiktajā kārtībā.

(2) Lietās par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmuma atcelšanu sprieduma rezolutīvajā daļā papildus šā likuma 193. panta sestajā daļā noteiktajam tiesa norāda personai piešķirtās, apstiprinātās vai noraidītās tiesības vai grozījumus reģistrācijas ziņās atbilstoši normatīvo aktu noteikumiem, kā arī lēmumu par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmuma pilnīgu vai daļēju atcelšanu vai atstāšanu spēkā.

(3) Tiesas spriedumu, kas sastādīts atbilstoši šā likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam, lietas dalībnieki var pārsūdzēt kasācijas kārtībā, ja pastāv kāds no šā likuma 450. panta trešajā daļā noteiktajiem kasācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.”

Kā arī aizstājot Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 5. punktā vārdus “par pieteikumu lietās, par kurām strīds izskatīts Rūpnieciskā īpašuma Apelācijas padomē” ar “par lēmuma atcelšanas pieteikumu lietās par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmuma atcelšanu” un izsakot 450. panta pirmo un trešo daļu šādā redakcijā:

#### **“450.pants. Tiesības iesniegt kasācijas sūdzību vai kasācijas protestu**

(1) Pirmās instances tiesas spriedumu, kas taisīts, piemērojot šā likuma 30.<sup>4</sup> un 30.<sup>9</sup> nodaļas noteikumus, un apelācijas instances tiesas spriedumu (papildspriedumu) lietas dalībnieki var pārsūdzēt kasācijas kārtībā, bet prokurors — iesniegt kasācijas protestu.

[...]

(3) Kasācijas kārtībā var pārsūdzēt pirmās instances tiesas spriedumu, kas taisīts, piemērojot šā likuma 30.<sup>4</sup> un 30.<sup>9</sup> nodaļas noteikumus, un apelācijas instances tiesas

spriedumu, ja tiesa nepareizi piemērojusi materiālo tiesību normu, pārkāpusi procesuālo tiesību normu vai, izskatot lietu, pārsniegusi savas kompetences robežas.”

5. Latvijas likumdevējs joprojām nav ieviesis Eiropas Savienības Direktīvas 2015/2436, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm, prasību par administratīvas procedūras preču zīmes atcelšanai ieviešanu, kas ir jāievieš līdz 2023. gada 14. janvārim. Autors piedāvā atcelšanas lietas Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomē regulēt pēc iebilduma lietu parauga – paredzot līdzīgu lietu izskatīšanas procesu iestādē un tādu pašu lēmumu apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas kārtību, ievērojot iepriekšējās tēzēs piedāvātos grozījumus tiesiskajā regulējumā.

## IZMANTOTIE AVOTI

### Literatūra

1. Bērziņa A. Patentu valde un izgudrotājdarbība Latvijā: 1918-1940. Rīga: McĀbols, 2018
2. Bērziņa A. Rūpnieciskā īpašuma aizsardzība Latvijā 1920.-1940. gadā: Ieskats Patentu valdes vēsturē. 2018, 145. lpp. Pieejams: [https://www.academia.edu/38250693/R%C5%AA\\_PNIECISK%C4%80\\_%C4%AAPA%C5%A0UMA\\_AIZSARDZ%C4%AABA\\_LATVIJ%C4%80\\_1920\\_1940\\_GAD%C4%80\\_IESKATS\\_PATENTU\\_VALDES\\_V%C4%92STUR%C4%92](https://www.academia.edu/38250693/R%C5%AA_PNIECISK%C4%80_%C4%AAPA%C5%A0UMA_AIZSARDZ%C4%AABA_LATVIJ%C4%80_1920_1940_GAD%C4%80_IESKATS_PATENTU_VALDES_V%C4%92STUR%C4%92) [aplūkots 27.02.2022.]
3. Briede J., Danovskis E., Kovaļevska A. ADMINISTRATĪVĀS TIESĪBAS. Mācību grāmata. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016, 25. lpp.
4. Caune L. Darbu sāk Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padome, un mainās kārtība apelāciju un iebildumu lietu izskatīšanā. Jurista Vārds, 2016, Nr. 30, 4. lpp.
5. Felmanis J., Vamža Ē. Autorības tiesiskā aizsardzība tehniskajā jaunradē. Rīga: Izdevniecība “Liesma”, 1970
6. Konstitucionālo tiesību komisija: Viedoklis par Valsts prezidenta funkcijām Latvijas parlamentārās demokrātijas sistēmas ietvaros. Latvijas Vēstnesis, 2011, Nr. 74, 22.p. Pieejams: <https://www.vestnesis.lv/ta/id/230017> [aplūkots 07.05.2022.]
7. Latvijas Republikas Patentu valde. Rīga: LRPV, 1997
8. Litvins G. Kvazitiesas institūcijas apslēptais potenciāls administratīvajā procesā. Juridiskā zinātne, 2013, Nr. 4, 112. lpp. Pieejams: [https://www.journaloftheuniversityoflatvialaw.lu.lv/fileadmin/user\\_upload/lu\\_portal/projekti/journaloftheuniversityoflatvialaw/No4/G\\_Litvins.pdf](https://www.journaloftheuniversityoflatvialaw.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/journaloftheuniversityoflatvialaw/No4/G_Litvins.pdf) [aplūkots 07.05.2022.]
9. Purics J. Paziņojums par patentu valdes darbības atjaunošanu. Rīkojumu Vēstnesis, 1943, Nr. 14. Pieejams: <https://periodika.lndb.lv/periodika2-viewer/?lang=fr#panel:pa|issue:70872|article:DIVL45|query:patentu%20valdes%20Patentu%20valde%20> [aplūkots 20.02.2022]
10. Городов О.А. Право на средства индивидуализации: товарные знаки, знаки обслуживания, наименования мест происхождения товаров, фирменные наименования, коммерческие обозначения. Москва: Волтерс Клувер, 2006
11. Дежина И.Г. Проблемы прав на интеллектуальную собственность. Москва: Институт экономики переходного периода, 2003
12. Колесников А. П. История изобретательства и патентного дела. Москва: Информационно-издательский центр Роспатента, 2005

13. Колесников А. П. «Патентные» учреждения в Российской империи. Москва: ОАО ИНИЦ «ПАТЕНТ», 2010
14. Колесников А. П. Проблемы развития изобретательства и охраны интеллектуальной собственности в Российской империи. Москва: ОАО ИНИЦ «ПАТЕНТ», 2009
15. Кравченко А. А., Калиновский В. Е., Мещераков В. А., Бирюлин В. И. Товарные знаки, широко использованные различными товаропроизводителями в СССР. Книга: Товарные знаки в Российской Федерации. Под общей редакцией Дудушкина С. В. Москва: Арбат-Информ, 2004
16. Мэллой М., Ариевич П. Российское правительство принимает на себя широкие полномочия по ограничению прав интеллектуальной собственности, 2022. Pieejams: <https://www.dlapiper.com/ru/russia/insights/publications/2022/03/russian-government-assumes-broad-powers-to-curtail-ip-rights/> [aplūkots 04.05.2022.]
17. Слабых И. Почему Россия проваливает защиту интеллектуальной собственности, 2021. Pieejams: <https://imrussia.org/ru/аналитика/3331-почему-россия-проваливает-защиту-интеллектуальной-собственности> [aplūkots 04.05.2022.]

#### **Normatīvie akti, lēmumi, rīkojumi un plānošanas dokumenti**

18. Parīzes Konvencija par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību. Parakstīta Parīzē 20.03.1883. [27.02.2022. red.]
19. Madrides Nolīgums par preču zīmju starptautisko reģistrāciju. Parakstīts Madridē 14.04.1891. [27.02.2022. red.]
20. Konvencija par Eiropas Patentu piešķiršanu (Eiropas Patentu konvencija). Parakstīta Minhenē 05.10.1973. [26.04.2022. red.]
21. Eiropas Padomes Regula 6/2002 par Kopienas dizainparaugiem. Pieņemta 12.12.2001. [20.03.2022. red.]
22. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2015/2436, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm. Pieņemta 16.12.2015. [17.03.2022. red.]
23. Eiropas Parlamenta un Padomes Regula 2017/1001 par Eiropas Savienības preču zīmi. Pieņemta 14.06.2017. [20.03.2022. red.]
24. Pārgrozījumi noteikumos par izgudrojumu, modeļu un preču nozīmju aizsardzības apliecību un patentu izdošanas kārtību: LV likums. Valdības Vēstnesis, 1921., Nr. 294. Pieejams: <https://periodika.lndb.lv/periodika2-viewer/?lang=fr#panel:pa|issue:354845|article:DIVL348|query:P%C4%81rgroz%C4%ABjumi%20noteikumos%20par%20izgudrojumu%20mode%C4%BCu%20un%20pre%C4%8>

Du%20noz%C4%ABmju%20aizsardzibas%20apliecibu%20patentu%20izdo%C5%A1ana  
s%20k%C4%81rt%C4%ABbu%20 [aplūkots 10.02.2022.]

25. Likums “Par tiesu varu”: LV likums. Pieņemts: 15.12.1992. [07.05.2022. red.]
26. Likums “Par preču zīmēm”: LV likums. Pieņemts 09.03.1993. [07.04.1993. red.]
27. Dizainparaugu aizsardzības likums: LV likums. Pieņemts 04.05.1993. [10.06.1993. red.]
28. Patentu likums: LV likums. Pieņemts 30.03.1995. [20.04.1995. red.]
29. Pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju aizsardzības likums: LV likums. Pieņemts 12.03.1998. [30.04.1998. red.]
30. Civilprocesa likums: LV likums. Pieņemts 14.10.1998. [01.01.2016. red.]
31. Civilprocesa likums: LV likums. Pieņemts 14.10.1998. [13.03.2022. red.]
32. Likums “Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm”: LV likums. Pieņemts 16.06.1999. [01.01.2002. red.]
33. Likums “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem”: LV likums. Pieņemts 19.10.2000. [05.04.2022. red.]
34. Konkurences likums: LV likums. Pieņemts 04.10.2001. [04.04.2022. red.]
35. Administratīvā procesa likums: LV likums. Pieņemts 25.10.2001. [01.02.2004. red.]
36. Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likums: LV likums. Pieņemts 12.07.2010. [04.04.2022. red.]
37. Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likums: LV likums. Pieņemts 18.06.2015. [01.01.2016. red.]
38. Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likums: LV likums. Pieņemts 18.06.2015. [27.02.2022. red.]
39. Administratīvās atbildības likums: LV likums. Pieņemts 25.10.2018. [04.04.2022. red.]
40. Grozījumi Civilprocesa likumā: LV likums. Pieņemts 21.02.2021. [06.05.2022. red.]
41. Patentu valdes Apelācijas padomes nolikums: Ministru kabineta 2005. gada 23. augusta noteikumi Nr. 623. [23.08.2005. red.]
42. Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes maksas pakalpojumu cenrādis: Ministru kabineta 2015. gada 15. decembra noteikumi Nr. 732 [09.05.2022. red.]
43. Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes nolikums: Ministru kabineta 2016. gada 28. jūnija noteikumi Nr. 413 [28.06.2016. red.]
44. Указ Государственного совета от 26 февраля 1896 года «По проекту прав о товарных знаках» [Valsts padomes 1896. gada 26. februāra rīkojums “Par tiesību projektu par preču zīmēm”].

45. 1942. gada 31. augusta Okupēto austrumu apgabalu reiha ministrijas Noteikumi par veidolu tiesību aizsardzību ieņemtās Austrumu apgabalos. Rīkojumu Vēstnesis, 1943, Nr. 14. Pieejams: <https://periodika.lndb.lv/periodika2-viewer/?lang=fr#panel:pa|issue:70872|article:DIVL17|query:patentu%20valdes%20Patentu%20valde%20> [aplūkots 20.02.2022]
46. 1942. gada 28. decembra Latvijas ģenerālkomisariāta Izpildnoteikumi un papildinājumi Latvijas ģenerālapgabalam pie Noteikumiem par veidolu tiesību aizsardzību ieņemtās Austrumu apgabalos. Rīkojumu Vēstnesis, 1943, Nr. 14. Pieejams: <https://periodika.lndb.lv/periodika2-viewer/?lang=fr#panel:pa|issue:70872|article:DIVL31|query:patentu%20valdes%20Patentu%20valde%20> [aplūkots 20.02.2022]
47. Law on the Legal Protection of Topographies of Semiconductor Products [Likums “Par pusvadītāju izstrādājumu topogrāfijas tiesisko aizsardzību”]. Pieejams: <https://vpb.lrv.lt/uploads/vpb/documents/files/Topographies.pdf> [aplūkots 22.03.2022.]
48. Law on Designs [Likums “Par dizainparaugiem”]. Pieejams: <https://vpb.lrv.lt/uploads/vpb/documents/files/Design%20law.pdf> [aplūkots 22.03.2022.]
49. Law on Trademarks [Likums “Par preču zīmēm”]. Pieejams: [https://vpb.lrv.lt/uploads/vpb/documents/files/3058\\_Preki%C5%B3%20%C5%BEenk%C5%B3%20%C4%AFstatymas\\_%20AR\\_2019%2001%2001\\_\\_en.doc](https://vpb.lrv.lt/uploads/vpb/documents/files/3058_Preki%C5%B3%20%C5%BEenk%C5%B3%20%C4%AFstatymas_%20AR_2019%2001%2001__en.doc) [aplūkots 22.03.2022.]
50. Patent Law [Patentu likums]. Pieejams: [https://vpb.lrv.lt/uploads/vpb/documents/files/E%209449\\_AR\\_2018-05-01\\_ENG.docx](https://vpb.lrv.lt/uploads/vpb/documents/files/E%209449_AR_2018-05-01_ENG.docx) [aplūkots 22.03.2022.]
51. Principles of Legal Regulation of Industrial Property Act [Rūpnieciskā īpašuma tiesiskā regulējuma principu likums]. Pieejams: <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/ee/508042019010/consolide/current#8dd888a1-5ca7-40a4-80ba-fa380953025c> [aplūkots 23.03.2022.]
52. Code of Civil Procedure [Civilkodekss]. Pieejams: <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/ee/503022016003> [aplūkots 27.03.2022.]
53. Intellectual Property Code [Intelektuālā īpašuma kodekss]. Pieejams: <https://www.regimbeau.eu/docs/Intellectual-Property-Code-EN.pdf> [aplūkots 01.05.2022.]
54. Patent Act [Patentu likums]. Pieejams: [https://www.gesetze-im-internet.de/englisch\\_patg/englisch\\_patg.html#:~:text=\(1\)%20The%20German%20Patent%20and,art%20documented%20therein%20in%20the](https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_patg/englisch_patg.html#:~:text=(1)%20The%20German%20Patent%20and,art%20documented%20therein%20in%20the) [aplūkots 02.05.2022.]

55. Act on the Protection of Trade Marks and other Signs [Likums par preču zīmju un citu apzīmējumu aizsardzību]. Pieejams: [https://www.gesetze-im-internet.de/englisch\\_markeng/englisch\\_markeng.html](https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_markeng/englisch_markeng.html) [aplūkots 02.05.2022.]
56. Act on the Legal Protection of Designs [Likums par dizainparaugu tiesisko aizsardzību]. Pieejams: [https://www.gesetze-im-internet.de/englisch\\_geschmmg/englisch\\_geschmmg.html#:~:text=\(1\)%20A%20design%20is%20protected,of%20filing%20of%20the%20application.](https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_geschmmg/englisch_geschmmg.html#:~:text=(1)%20A%20design%20is%20protected,of%20filing%20of%20the%20application.) [aplūkots 02.05.2022.]
57. Bundespatentgericht: History. Pieejams: [https://www.bundespatentgericht.de/EN/TheCourt/History/history\\_node.html](https://www.bundespatentgericht.de/EN/TheCourt/History/history_node.html) [aplūkots 02.05.2022.]
58. Industrial Property Law [Rūpnieciskā īpašuma likums]. Pieejams: <https://wipo.lex-res.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/pl/pl1076en.pdf> [aplūkots 03.05.2022.]
59. Федеральный закон «О внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации» [Federālais likums “Par grozījumu ieviešanu atsevišķos Krievijas Federācijas likumdošanas aktos”]. Pieejams: <http://ips.pravo.gov.ru:8080/default.aspx?pn=0001202203080001> [aplūkots 04.05.2022.]
60. Правила рассмотрения и разрешения федеральным органом исполнительной власти по интеллектуальной собственности споров в административном порядке [Noteikumi par strīdu izskatīšanu un izšķiršanu administratīvajā kārtībā federālā intelektuālā īpašuma izpildvaras orgānā]. Pieejams: <https://www1.fips.ru/about/otdelenie-palata-po-patentnym-sporam/pravila-podachi-vozzrazheniy-i-zayavleniy-i-ikh-rassmotreniya-v-palate-po-patentnym-sporam.php> [aplūkots 04.05.2022.]
61. Гражданский кодекс Российской Федерации [Krievijas Federācijas Civilkodekss]. Pieejams: <http://ivo.garant.ru/#/document/10164072/paragraph/8430:0> [aplūkots 04.05.2022.]
62. Арбитражный процессуальный кодекс Российской Федерации [Krievijas Federācijas Arbitrāžas procesuālais kodekss] Pieejams: <http://ivo.garant.ru/#/document/12127526/paragraph/472562:0> [aplūkots 04.05.2022.]
63. Закон «Об арбитражных судах в Российской Федерации» [Likums “Par Krievijas Federācijas arbitrāžas tiesām”]. Pieejams: <https://legalacts.ru/doc/FKZ-ob-arbitrazhnyh-sudah/> [aplūkots 04.05.2022.]
64. Закон Республики Беларусь «О товарных знаках и знаках обслуживания» [Baltkrievijas Republikas likums “Par preču zīmēm un pakalpojumu zīmēm”]. Pieejams: <https://www.ncip.by/upload/doc/2020/TZ/1.pdf> [aplūkots 05.05.2022.]

65. Закон Республики Беларусь «О патентах на изобретения, полезные модели, промышленные образцы» [Baltkrievijas Republikas likums “Par patentiem uz izgudrojumiem, lietderīgajiem modeļiem un dizainparaugiem”]. Pieejams: [https://www.ncip.by/upload/doc/2020/Izob\\_mobel\\_obraz/1.pdf](https://www.ncip.by/upload/doc/2020/Izob_mobel_obraz/1.pdf) [aplūkots 05.05.2022.]
66. Закон Республики Беларусь «О географических указаниях» [Baltkrievijas Republikas likums “Par ģeogrāfiskajām norādēm”] Pieejams: [https://www.ncip.by/upload/doc/2020/Naimen\\_mest/1.pdf](https://www.ncip.by/upload/doc/2020/Naimen_mest/1.pdf) [aplūkots 05.05.2022.]
67. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» [Ukrainas likums “Par tiesību uz preču un pakalpojumu zīmēm aizsardzību”]. Pieejams: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text> [aplūkots 05.05.2022.]
68. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» [Ukrainas likums “Par tiesību uz izgudrojumiem un lietderīgajiem modeļiem aizsardzību”]. Pieejams: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text> [aplūkots 05.05.2022.]
69. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» [Ukrainas likums “Par tiesu varu tiesnešu statusu”]. Pieejams: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> [aplūkots 05.05.2022.]
70. Trademark Law of Georgia [Gruzijas Preču zīmju likums]. Pieejams: [https://www.sakpatenti.gov.ge/media/page\\_files/TRADEMARK\\_LAW\\_ENG.pdf](https://www.sakpatenti.gov.ge/media/page_files/TRADEMARK_LAW_ENG.pdf) [aplūkots 05.05.2022.]
71. Patent Law of Georgia [Gruzijas Patentu likums]. Pieejams: [https://www.sakpatenti.gov.ge/media/page\\_files/patent\\_law\\_2017\\_m.pdf](https://www.sakpatenti.gov.ge/media/page_files/patent_law_2017_m.pdf) [aplūkots 05.05.2022.]
72. Law of Georgia on Design [Gruzijas Dizainparaugu likums]. Pieejams: [https://www.sakpatenti.gov.ge/media/page\\_files/LAW\\_OF\\_GEORGIA\\_ON\\_DESIGN\\_\\_2\\_018\\_2.pdf](https://www.sakpatenti.gov.ge/media/page_files/LAW_OF_GEORGIA_ON_DESIGN__2_018_2.pdf) [aplūkots 05.05.2022.]
73. Administrative Procedure Code of Georgia [Gruzijas Administratīvā procesa kodekss]. Pieejams: <https://matsne.gov.ge/en/document/download/16492/48/en/pdf> [aplūkots 06.05.2022.]
74. Закон Республики Армения «О патентах, полезных моделях и промышленных образцах» [Armēnijas Republikas likums “Par patentiem, lietderīgajiem modeļiem un dizainparaugiem”]. Pieejams: <https://www.aipa.am/ru/PatentLaw/> [aplūkots 06.05.2022.]
75. The Law of the Republic of Armenia on Trademarks [Armēnijas Republikas likums “Par preču zīmēm”]. Pieejams: <https://wipolex.wipo.int/ru/text/200952> [aplūkots 06.05.2022.]

76. Закон Республики Армения о Географических Указаниях [Armēnijas Republikas likums “Par ģeogrāfiskajām norādēm”]. Pieejams: <https://www.aipa.am/ru/Geographical-IndicationsLaw/> [aplūkots 06.05.2022.]
77. Административно-процесуальный кодекс Республики Армения [Armēnijas Republikas Administratīvi-procesuālais kodekss]. Pieejams: <https://www.arlis.am/DocumentView.aspx?docid=138091> [aplūkots 06.05.2022.]

### **Juridiskās prakses materiāli**

78. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 31.08.2020. lēmums lietā SKA-1398/2020 [nav publicēts]
79. Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 08.10.2020. spriedums lietā C30354620, 5. lpp. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/nolemumi/pdf/441757.pdf> [aplūkots 16.03.2022.]
80. Viļņas apgabaltiesas 22.11.2021. spriedums lietā Nr. e2-2689-580 / 2021. Pieejams: <http://liteko.teismai.lt/viesaspredimupaieska/tekstas.aspx?id=7aece072-6a36-4815-9281-bc3747d9b170> [aplūkots 23.03.2022.]
81. U.S. District Court for the District of Connecticut 26.06.1962. decision in case No. 7320 Thermos. Pieejams: <https://law.justia.com/cases/federal/district-courts/FSupp/207/9/2262781/> [aplūkots 07.05.2022.]

### **Lēmumi, rīkojumi, plānošanas dokumenti**

82. Latvijas Republikas Ministru Padomes 1991. gada 19. februāra lēmums Nr. 55 “Par Latvijas Republikas Patentu valdes dibināšanu”. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=65435> [aplūkots 20.02.2022.]
83. Latvijas Republikas Augstākās Padomes 1991. gada 26. novembra lēmums “Par Latvijas Republikas Patentu valdes atjaunošanu”. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=70512> [aplūkots 20.02.2022.]
84. Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas 1995. gada 14. jūlija Latvijas Republikas Patentu valdes Apelācijas padomes nolikums. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/32640-latvijas-republikas-patentu-valdes-apelācijas-padomes-nolikums> [aplūkots 20.02.2022.]
85. Par Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes priekšsēdētāja un locekļu iecelšanu amatā. Ministru kabineta 2016. gada 6. jūlija rīkojums Nr. 379. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/283377-par-rupnieciska-ipasuma-apelācijas-padomes-priekssedetaja-un-loceklu-iecelsanu-amata> [aplūkots 27.02.2022.]

86. Likumprojekta “Rūpnieciskā īpašuma likums” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija). Pieejams:  
<http://titania.saeima.lv/LIVS11/saeimalivs11.nsf/0/2E193AD6D2499794C2257B6500488F54?OpenDocument> [aplūkots 06.03.2022.]
87. Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas 2014. gada 26. septembra dokuments Nr. 1-11/3705 “Par priekšlikumiem likumprojektam “Rūpnieciskā īpašuma likums” (Nr. 655/Lp11) pirms otrā lasījuma”. Pieejams:  
<http://titania.saeima.lv/LIVS11/saeimalivs11.nsf/0/D772F0612AB34F9AC2257D620047C0ED?OpenDocument> [aplūkots 08.03.2022.]
88. Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas Padomes lēmumu datubāze. Pieejama:  
<https://www.sprk.gov.lv/lemumi?year=2022&sector=All&category=17> [aplūkota 02.05.2022.]

Maģistra darbs „Rūpnieciskā ģpařuma apelācijas padomes lēmumi, to apstrīdēšana un pārsūdzēšana” izstrādāts LU Juridiskajā fakultātē.

Ar savu parakstu apliecinu, ka pētģjums veikts patstāvģgi, izmantoti tikai tajā norādģtie informācijas avoti un iesniegtā darba elektroniskā kopģja atbilst izdrukai.

Autors: Juris Steņins \_\_\_\_\_

Rekomendģju darbu aizstāvēšanai

Vadģtājs: lektors Mag.iur Agris Bitāns \_\_\_\_\_ .05.2022.

Recenzents:

Darbs iesnieģts Civiltiesisko zinātģņu katedrā \_\_\_\_ .05.2022.

Dekāna pilnvarotā persona: metodiķe \_\_\_\_\_

Darbs aizstāvēts maģistra gala pārbaudģjuma komisģjas sģdģ

\_\_\_\_.\_\_\_\_.2022. prot. Nr. \_\_\_\_.

Komisģjas sekretāre: \_\_\_\_\_